

קמב מוז מאפר כירס שטוק ביו"ע. ה'הוס' והר"ש צבי"ט דף מ' כ' דבזש גס ר"ש מודס דלאסור וכו"כ סטור סי' ה"ח ע"ס. והנה מהר"ן שכ בב"ק ע"ג ע"ז וכו"ט חית לן עוקלה וולד כמ"ש הלפ"ס בסוף הסמכתא. משמע דס"ל דלר"ש מואר גס וולד כזה וכמ"ש כן גס צלמי בגבורים שס. [ולע"ק דהר"ן סותר לעמלו למ"ס בחידושיו לשנת דכ"ט דר' שמעון מודס בפרש שטוק ביו"ט דלאסור] וצ"ל הגדול ה"ל יו"ט סי' של"ג ה"בא וסות כרס"י צבי"ט ע"ס דרב דאמר דהוסק ביו"ט אסור לעמט"י דס"ל כר"י אכל לר"ש מואר [וכ"כ הרשב"א בחידושיו] ומסוק בל"ז וחסידו צע"טו מלכות אלא כדבוסק מע"טו. הכא עליו צרכה ע"ס. ומשמע דטוטס לנינא לומר דלר"ש שרי. והנה ביו"ט שס ה"ל ג' נקוט ג"כ דבאפר שטוק ביו"ט אסור. וכשימוא דסמחא הירוש' אחי כר' יוחנן דהוא חיבר הירוש'. הרי עובד כהת"ס והר"ש דה"ל ר' יוחנן פסק גס בנולד כר"ס כמבואר בר"ש סוף ב"ב. וע"כ דגס לר"ש אסור בנולד כזה:

דיני יום טוב

קמב רבינו תם ורבינו משה סקוצי אוסרין כל מתירים כל מוקצה ונולד (קמב) הו"ן מאפר כירה שהוסק ביו"ט וכן סברת רבינו שמשון:

קמב

פסק ריא"ז שיש ליוהר שבשבת ויו"ט לא ישפה סבלי לכלי כדי להשאיר פסולת הנשארת בשולי הכלי אלא או (קמב) ישאיר המשקה עם הפסולת בכלי שלא יהא הפסולת ניכר או ישפה הפסולת עם המשקה לחוץ:

קמב

ישראל שלקח בציים מן העכו"ם ביום טוב (קמב) ושאלו עכו"ם והיה מסיח לפי תומו שלא נולדו היום אם אותו עכו"ם לא היה יודע בענייני ישראל שביצה שגולדה ביו"ט אסורה סמכין עליה מדאמר בתוספתא דמאי עכו"ם שרוא מוכר פירות בשוק ואבר פירות הללו של ערלה הם של עויקת הם של גטבעי הם לא אמר כלום לא נתכוין זה אלא להשביח את מקחו. משמע דהיכא דמננה את מקחו דוראי יותר היו טובים הביצים שגולדו היום נאמן אבל אם יודע שביצה שגולדה ביו"ט אסורה אינו נאמן:

קמב

יהודה דאמר המבשל בשבת בשונג יאכל במוצאי שבת בין הוא בין אחרים אפי' בשבת דחמיר כ"ש יו"ט דקיל. (קמב) ורבינו יואל הלוי אסר דעד כאן לא שרי אלא נבי שבת דחמיר אבל יו"ט אתי לולוליה ביה. והביא ראייה מפרק כירה דאמר התם שחב קרייה על גבי [כירה] יש אוסר דבמבשל לא אתי לאיערומי ובשחב אתי לאיערומיה הלכך הכא נמי אתי לאיערומי ויאפת לכתחילה מיו"ט לחבירו ויאמר שכתתי או לצורך היום אציתי. מיהו ריא"ז אומר לחתיר דאמר התם דישאני הערסה דאחמור בה רבנן טפי מסויד וכן כתב ריב"א היכא שעשה איסור בשונג פשוט ליה דלא קמ"ל ליה באכילה כי קמבעי ליה במזיד:

העושה

ואם לוקח מחנוני הרגיל אללו או בזה עכו"ם פסחה לקחתו שאינה בקיאה בביב ישראל והחנוני עכו"ם מסל"ס שגולדה קודם יו"ט טו"ט ע"ס. וחסו להמבואר ברה"ע סי' י"ז סעיף ט"ז דרק בשאלו ישראל ל"ה מסל"ס אכל בשאלו עכו"ם שלא בפני ישראל מקרי מסל"ס. ועד דמלשון רבינו דמשמע [מההוספ' שסביא מקוד'] הדיק דמננה מקחו ויתר עובדי הב"ש שגולדו היום נאמן. לכאורה נראה דמסייע הא דמננה מקחו להלכהמטו דלאו בשופטני עסקי' דיננה מקחו בשקר וע"כ קושטא קאמר. ובגלוי סברא זו לא היה מהי מסל"ס דעכו"ם אף בציבור דרבנן. אף י"ל דיסבור דממני בכל אסור דרבנן רק בזה דהוי דשיל"מ אפ"ל דמנו דל"מ הא דכל דפריש מרובח פריש בזה ע"י צבי"ט סי' תקנ"ג מ"ס בשם הר"ן בה"ל דקניית ב"ש ביו"ט מעכו"ם אף לרובן אינן בני יומן. ה"ג י"ל דיש לרדוד ספק גס במסל"ס דעכו"ם ואף דממני בשאר איסור דרבנן שאין לו מצינו. בדשיל"מ ל"מ א"י לאו הסכנה דודאי קושטא קאמר דלא יננה עקרו בשקר. וע"י במג"א סי' הקנ"ג ס"ק י"א ובש"ן וע"י ציור"ד סי' קכ"ב סעיף ו' והאמ"ל:

קמב

ור"י הלוי אסר. המרדכי פ"ב דיב"ט הביא מהר" אביגדור שזהו להשליך לאיבוד ואפי' יתן לשפחו אסר לו וסובל צבי"ט סי' תקנ"ג ע"ס. וה"ל דלפי' צמבסל צבנת במזיד לריו"ח ססגולד דסוכר לא יאכל עולמית לא לו ולא לאחרים מ"מ פ"ש' בכחכות ל"ד ע"א דמוכרו ונותנו לכותאי. וגם בערמה מזינו צב"מ דף ל' ע"ב בתורי דנכנן ארמאי ומנחין יסאון דקסוה רבנן לידבן ומסוק דייין שקסח עליוסן מכירה ויכול למוכרו אף לחריש ע"ס ומ"ס הערמס זו דחמיר כ"כ. ועיין בש"ע ס"ס תקל"ח המכין מלאכה והיחה למועד ועשה צמטע צ"ד מאכרין אותה ממנו ומפקיין אותה לגל ע"ס. ואולי עמדה סר"א דח"ד לזה. והנה מסתימת דברי האוסרין משמע דעכ"פ אסור להאפס לעולם ול"מ צדי שיעשו. ומדמתי זה לכא דשנת דל"מ. משמע דגס התם אסור לו לעולם וצמט"ס פ"ג משנת ס"ל ע' איתא דבעבר ויהא איתו אסור לאוכלו עד מולאי שנת שימחין צדי שיעשו ויהא תשיל שביסל כל לרבו ומלעמק ופה לו עתה לאוכלו מיד צבנת וע"ס ככ"מ דמפרש צבי ע' דלע"ג דקסון על הסוכה דימח"ס ס"מ בשל"ל נחשבל כל לרבו אכל נחשבל כל לרבו ומלעמק ופה לו לא קיסו ולא אישפיעו וקולא ע"ס. ויש כיון דלש"י בלל נחשבל כל לרבו יש לו תקנה שימחין צדי שיעשו. א"כ אמאי לא ניאל צבני דלא אישפיעו בנחשבל כל לרבו ומלעמק ופה לו לחומרת אף שסוף מדרבנן שימחין צדי שיעשו דהיי דשיל"מ דגס סיקיא דרבנן לחמרת כדאיתא צבי"ט דף ל' ועיין במהר"ן ופה סי' י"ח במחנותק ספוסקיא צבי"ט ע"ס. והזקק לאוקפי' בחוסן שא"ס ימחין יתקלקל המחבל דס"ג ל"ח דשיל"מ כמבואר ציור"ד סי' ק"ב סעיף ד'. ואפשר דה"ל דסראב"ן שהובא בק"ב צבי"ט דף י"ז צבני דעבר ואפה דימין דלא אישפיעו לא יאכל להחמרת עבדין ע"ס. ד"ל דיפ"ש הצבי לא לאסור לו לעולם אלא אם

ע"כ ד"ס מאן שכתבו דדוקא צבלי"ל שרי שמואל וכן ר"א דוקא בעיר של זכב שאין כל הדינים רגילות בזה אלא אשה שחובת אבל שאר השכנים נשים אסורי אפי' לאשה שחובת דאין לתקן בין השנים. ור"י אס"ד דלאסור לבי"ע לערות כלי בנתח מגירה דיערה גס הנילוות הי' ראי' לאסור גס לבי ר"ש דל"ס בזה כך גזירה שלא לתקן כמו דלא מתקנין ואסרי' שאר השכנים אף לאשכח דלא שרי כס גזירה דשלפ"א ומחוי. [יש לעיין בה"ל דשכת ד"ב ע"ב דקאמר כה"ל דלדס תשוב מותר לקרות לאור סור דכיון דאין דרבו להטות לא גזרי' ב']. ומ"ס מה"ל דהשכנים דלאסור גס בלשם שחובת דלא מחייא מהוס דאין לתקן בין השנים. ור"י לא לתקן בלשם בין תשוב לחינו תשוב. וסכמ"ס והסמ"ג השמיטו לדרכא ועמ"ס צבכרי יוסף סי' ער"ס. ואולי עומס דמסכו ע"ה ה"ס דשכת דמ"ו ע"ב סוכה כח"ס' דל"ע דמנח דאין לתקן בין השנים לעיין גזירה דהשכנים. ומשמע לכו דס"ה בגזירה דשפ"א יוס. ויתר נראה דאין לערות בגזירות להדין גס עיקר כפרות שלא יערה ביהם כלל מאוס גזירה דנילוות. אינו מחזור כדכ"ה צבלי"ל ביד א"כ מותר הפסולת ואין בזה חוב ע"ס. וא"כ למה נאסור עוד שלא יערה בנתח כלל מחמת גזירה דנילוות וכו' עבלי"ג:

קמב

ושאלו עכו"ם וכו' מסל"ס. יש לפרש דעכו"ם שאל לעכו"ם בעל הביצים. והוא קולור מנ' המרדכי ר"ש צבי"ט ע"כ

המלאכה ע"ש. וע"כ מ"ש דכ"ז לנולד היו משאל"ג. כוונתו משום דגם לתרוק ספור מנולד א"ל רק כשכל השמיני. וכ"ז במלאכת גזוז דגם גזוז פנה אף כה"ל לא להנולד ולא לעולם חליקה העור ותלוף כה"ל דמשאל"ג או חיוב לא כספור ואפי' זה משאל"ג כספור עכ"פ אסור הוא מדרבנן היכיכא דלא הציגו חכמים מאיזה טעם].

קנא פסק רבינו שמחה דאסור להחזיר משכון לעבדים ביו"ט (קנא) דמיהו כמשא ופתן מיהו לאולם מותר ע"י דחוק :

קנב כתב רבינו שמואל בה"ר שאיר ז"ל דלכתוב שאילת שלום כמותר יש להחמיר (קנב) כיון דאיכא ספרש של רשות שר ושלטון. ולכתוב מצרכיו ולשלוח להבירו כתבו ליכא סגן דשרי. ומה שנהנין לכתוב בעונל איסור נסור הוא דהא אפי' אות אחת אסרו במתני' להניח בס"ת ולא ירענא להתיר מנהגם דהא מיהו אות אחת כתיקונה היא אבל כתיבה הפוכה שהאותיות נקראין סן הצד האדר ליכא בהדיא איסור בדבר דלא כתיבה היא ואעפ"כ יש להחמיר משום טרחה דהא בפ"ק אסרו טרחה שאינה מלאכה עכ"ל וריא"ו מותר מכה הירושלמי וכן רב אלפס. ואגרות ש"ר ושלטון גמי התיר ריא"ו משום דרכי שלום שלא לעבור על צווי השר והשלטון :

קנג מותר להדיח כלים כסועד מדאמר' גבי שופר אם רצה ליתן יין או מים יתן (קנג) ואמר בירוש' דהא אמרה שמיפת כלים מותר :

קנד כתב ריא"ו (קנד) דאם הדליקה האשה גר חנוכה יצאו בני הבית ידי חובתן סאדר שעל ידן נעשה הגם :

דיני פסחים

קנה מנהג הוא לקהלות לקנות חפטים לצורך הענינים בפסח מדאמר' בירושלמי דרב"ב פ"ק ארי"ב בר' בון (קנה) לחימי דפסחא י"ב חדש בין לישא :

לאו דלא חסד י"ל דחגיגי חרי דרצקן ואין נשים מויליאות חגיגים ע"ש. והנה למ"ש החוס' כנגילת דכ"ד ע"ל סד"ה מי. דסומח' שיש זו חרי דרצקן מוילת גס שהיא כיון שהיא גדול ובר דעה עדיף מקטן ע"ש. וח"כ גס גבי אשה דהיא גדולה וכ"ד מפיך חרי דרצקן לתד דרצקן. והנה כהנ"ל עמתי אור סי' ג' כתב דנהי דלחסי לא מחייביל כעשה דשריפת וחר דהו מ"ע שה"ג כיום ולא כילת מ"ע יכולת לשרוף ומתקיים ע"י עשה זו ושלמות האיש המעורר עבירה ע"ש. וק"ל דהא כהנ"ל כהנ"ל כנגילת ד"ש ע"כ בד"ה ומדברי הסוס'. לדמלמז כנגילת דכ"ג הדלוקו חז"ל לא עשו ולא כלום אשה ודחי מדליקת ס' ומשמע דלחסי היתה פטורה מנ"ח אם הדליקה אשה לא עשה כלום ע"ש. ולדברי העמ"ל תקיף דלפי' אם פטורה היא מימא דשלימות האיש שחיבי כנ"ח עבדה כדאמר' הכי במלוה דשריפת נותר. והנה מרי"ה דכ"ד דתקן כל שאינו מחייב בדבר איתו מוילת כרבים י"ח. ל"ק ע"ז דכבר הביא בשם' תחם סופר חל"ה ס' ר"א מתוס' רי"ד דשלוהו כמותו איתו רק במלוה שנטעם גנופ' ולא במלוה שעל גופו כו' ותפלה ח"ל לנשום ע"י שילת חל"כ שומע דחי עשוה ואין עקומת שפתיו דשילת כשל משלה ובקל"ה ס' קפ"ב כ' ג"כ דרכ כנגדי דשע' שייך שלימות ע"ש. וח"כ י"ל דכגל דליתו מחייב ח"מ אחר י"ח לא נאמר אל"ה על כה"ג דל"ש שלימות רק שומע עשוה כמו תקיעת ומקרא מגילה ותפלה אצל שריפת נותר דכוח מידי דשע' פוגר גס כספור מן הסדר בעשייתו להמחייב. אבל מהא דל"ח דכ"ג ס' מידי דשע' כמו שריפת נותר [ועי' במג"א ס' תרפ"ו סק"א ובמחתי' השולחן] שחמט דגם כנגדי דשע' דמלוה ל"ש שלימות אל"ה כמותו זה גס בשליח. ועי' בגיטין דס"ב ע"כ דוק טעיב :

אף זה המחזיק לשלול נשלוט חזירו זה רלונו של מקום שנא' בקש שלום ודפסכו מותר להפך תורה ולעשות דבר הררה אסור ע"ש. והכל דה"ס בשולל בשלום חזירו ע"י כחבו הוא ג"כ רלונו של מקום ואפשר לפרס' הא דלמזר בירוש' פיהא חל"ה דתקן והבאת שלום. בקש שלום ודפסכו בקסו ממקופין ודפסו ממקום אחר (כ"ה הכוס עם פי' הי"מ] ימיו ע"י כחבו וכוון ד"ס מלוה ביה מותר ופי' כד"י ס' תקמ"ה לענין כתיבת תפלין כהנ"מ דחלי אס נוכח אז מלוה זו. ועי' כנ"ז ס' תקמ"ה סק"י ודוק :

קנז ואמר בירוש' ס' וכו"כ כה"ל ר"ה ס' רש"ה. ובירוש' ד' שקלאו פ"ד ד"ה ה' ט' לא מלאחי זה. ונע"ק אמאי לא הביאו משבת דק"ח וירוש' ס' ח"ו לקשים דמבואר כברייתא דרבי בשבת כל שהוא לנורך ר"ח כ"ס ביו"ט וגבי שופר הא נמי לנורך הוא :

קנד דלחסי דהליקה האשה ל"ח י"ח בני הבית י"ח. ביטעות ועקב ס' תרפ"ט הביא ק' הכוס' כנגילת ד' ד' כה"ל דלחסי חייבות כקריאת מגילה מפני שהו כהנס. דל"כ קרא במלה לחיבים ל"ל וחי' דסברא זו מדברי. וד"כ דלפי' כדאורייתא אינו כגסיס רק מדרבנן. כנגילת הו חרי דרצקן ואין חסי דרצקן מוילת לתד מדרבנן ומסיק דכחוסה למ"ד דלא הסמך על

לאו דלא חסד י"ל דחגיגי חרי דרצקן ואין נשים מויליאות חגיגים ע"ש. והנה למ"ש החוס' כנגילת דכ"ד ע"ל סד"ה מי. דסומח' שיש זו חרי דרצקן מוילת גס שהיא כיון שהיא גדול ובר דעה עדיף מקטן ע"ש. וח"כ גס גבי אשה דהיא גדולה וכ"ד מפיך חרי דרצקן לתד דרצקן. והנה כהנ"ל עמתי אור סי' ג' כתב דנהי דלחסי לא מחייביל כעשה דשריפת וחר דהו מ"ע שה"ג כיום ולא כילת מ"ע יכולת לשרוף ומתקיים ע"י עשה זו ושלמות האיש המעורר עבירה ע"ש. וק"ל דהא כהנ"ל כהנ"ל כנגילת ד"ש ע"כ בד"ה ומדברי הסוס'. לדמלמז כנגילת דכ"ג הדלוקו חז"ל לא עשו ולא כלום אשה ודחי מדליקת ס' ומשמע דלחסי היתה פטורה מנ"ח אם הדליקה אשה לא עשה כלום ע"ש. ולדברי העמ"ל תקיף דלפי' אם פטורה היא מימא דשלימות האיש שחיבי כנ"ח עבדה כדאמר' הכי במלוה דשריפת נותר. והנה מרי"ה דכ"ד דתקן כל שאינו מחייב בדבר איתו מוילת כרבים י"ח. ל"ק ע"ז דכבר הביא בשם' תחם סופר חל"ה ס' ר"א מתוס' רי"ד דשלוהו כמותו איתו רק במלוה שנטעם גנופ' ולא במלוה שעל גופו כו' ותפלה ח"ל לנשום ע"י שילת חל"כ שומע דחי עשוה ואין עקומת שפתיו דשילת כשל משלה ובקל"ה ס' קפ"ב כ' ג"כ דרכ כנגדי דשע' שייך שלימות ע"ש. וח"כ י"ל דכגל דליתו מחייב ח"מ אחר י"ח לא נאמר אל"ה על כה"ג דל"ש שלימות רק שומע עשוה כמו תקיעת ומקרא מגילה ותפלה אצל שריפת נותר דכוח מידי דשע' פוגר גס כספור מן הסדר בעשייתו להמחייב. אבל מהא דל"ח דכ"ג ס' מידי דשע' כמו שריפת נותר [ועי' במג"א ס' תרפ"ו סק"א ובמחתי' השולחן] שחמט דגם כנגדי דשע' דמלוה ל"ש שלימות אל"ה כמותו זה גס בשליח. ועי' בגיטין דס"ב ע"כ דוק טעיב :

קנה לחימי דפסחא י"ב בין לישא בין ליתן. בתק יעקב ס' תכ"ט פסחא מ"ש בש"ס יור"ד ס' רל"ו דכנ"ה נסיר להשקע טופין ארומו מידי ליתן. והפרי"מ שם סק"ה כ' דלפטר ב"ה

קנה כיון דלחסי לפרס של רשות שר ושלטון. ושל שאילת שלום הוא פירש סודותימי עי' ברוש' כנ"ק ד"ה ע"כ ובנ"ה. ובק"ג שם אות ל"ח כחז דל"ג דאין לורך כ"כ לחגיגות שאילת שלום הציגו שיש שמחה למי ששלח או למי שהשלח לו ע"ש. ולכאורה י"ל למ"ש הסנ"ח ס' תקמ"ב דפועל שאין לו מה יאכל והציגו לו לעשות מלאכה להשחקר. היינו שאין לו לחם ועיס וביש לו לחם ומים אסור ע"ש. ובדחי שמחה הוא לו שיחא לו בשר ויין וע"כ סובר דלא הציגו מלאכה משום שמחה. ולפי"ז יש לפרש איגרת על רשות. של שלטון דחגיב כדרך האבד כמ"ש הרעב"ח שם. והנה כנ"ל רכס ס' תקמ"ב הביא מ"ה. ול"ק כ"כ על פועל לחם ומים מותר כדי שיחא לו כהרשות מ"ה. ול"ק כ"כ על הסנ"ח מ"ה. וי"ל כעין שכ' בק"ג שם אהא דפירש של רשות שלטון דלא כהירוש' משום דלא אהפירש כן כנגלי. ס"ג י"ל כיון דלא אהפירש כנגלי דגם משום הרותה שרי נקטי' אין לו מה יאכל כשפסונו ע' פ' להירוש' גס איגרת של שאילת שלום יש להציג משום שמחה ויש שייכות להני חרי מיני אהדי לכאורה. ובמ"ש רבינו ולכתוב מלרכיו ולכתוב להבירו כתבו ליכא מאן דשרי. כ"כ כהנ"ל כנ"ק שם. והכ"ל דמלבד הנעטם החכר דבשאיילת שלום שייך שמחה משאל"כ כתיבתה לרכיו. י"ל ע"פ המבואר כדרכות דל"ד והסתקו שיחא חדס שאל"ה ח שלום חזירו כקס כו' ואומר עת לעשות לה' הפרו חורקן ופשי"ו

ה"ה בער כן ע"ש . [וע"ש במחילת השקל] . והג"ל דיש מקום ספק דהיימתי יוסף בכ"ד ד' ח' כ' דלענין טורד טאהא מבני העיר או מיחבי העיר דלרין יב"ח או ל' יום וכפחות מותר . דמלת חילק בין ירד להשתקע או לגור ש"מ שאין תלי כזה כו' ע"ש . הרי הא דמתן בכ"ד [ז'] דבקהוה דה בית דירה הרי הוא כחבי העירי מיד . לאו לכל מיני הוא מדשרי כה"ג במדר הנאה . וי"ל דהא דרור"ד סוד רנ"ו דטפין מיד לופן . הוא משום דמי למחמי' דמיירי ג"כ מלותן ללרי העיר משא"כ בנדריס ווא"כ י"ל דה"ס לענין ליתן לעני דמי לנדריס . וכ"כ דשתי לנדריס דחלי בלשון מבני אדם . וי"ל דלא נקרא מחבי העיר כזיר מבי"ח אף כזיר להשתקע . ולהלאה נדריס דלא תלי בלשון גבאי אדם נלמוד ממחמי' דכ"ב דחשיב מיד מבני העיר . דהא כמו דייק בנימוקי יוסף כהא דמורד הנאה יש לייק ג"כ כהא דמורד החמרה והבגלת העובדה ממקום למקום ולנה בתוכה והודחה עמקן הן בסקילה וממוקן פלט ואם נשאהו שם ל' יום הן כסיף וממוקן אכד . וה"ל ליתמי' דכירד להשתקע מידון מיד

כחבי העיר ומשמע לזה לא מהי ירד להשתקע [ולזה דמיא דלון לייק הכי בעיר הנדחה כיון דקעט העובדה ממקום למקום מנילא משמע דלא מיירי כירד להשתקע ולא לייק' כן רק כהא דמורד הנאה] ועי' כ"כ סו"מ ר"ד הו"ק . ועכ"פ יש מקום לומר דקעט לענין שיתן לחיבי דפיסחא מהי ירד להשתקע ולא לענין לקבל וז"ע :

קנו דהא כבר ביטלי' מאמח ואין טעמל ענין לשורפו . כ"כ הא"ח הל' פסחים ס"ה רמ"ה . ובגמ"ה ס"ה ת"כ סק"ב כתב וזע"פ שביטולו מ"מ חייב לשורפו מתקנת חכמים כו' ע"ש . והג"ל דטונת רבינו דמה"ס ח"ל לשורפו לכך אינו מבדק בשעת ביטולו כשכיר בשעת בדיקה ונשאל כירק או אשפר דיטור כהמנ"א ש"ס דמבדק בשעת ביטול :

קנו מותר להפיק חמץ [קדום] שעה ז' ע"מ לזכות בו ללחמ"פ . כ"מ בא"ח הל' פסחים ס"ו רמ"ז ובמקור חיים ס"ו חמ"ח סק"ט כתב דכשפקד חמץ והיטור במקום הפקר והי' רחינו חייב לבער כמ"ש בחב"פ פ"ו [ס"ו י"ד] בכוונה היריקאנטי אכל אס מעמידה במקום מולנע ברה"ר במקום שאין מלי' שם בני אדם מביאר בפר"ח ס"ו חמ"ז דאכור ע"ש . ולכאורה מלשון אכל ע' דרוכר הפס"ח נדקעו בחר ד' הפ"ו באופן דיד' דמהיר משמע ק"ח דלא פליגו ובאמת נראה דפליגו . דהא מוקי הפ"ו במוציאו לשוק ומקו' שוכה הוא בעלמ' אח"כ כגון שלא יגע אדם בו והביתו מלי' מירחו ע"ש לא שיחמר כל המירא ויחזק בחדרו כו' וכשהירושלמי מטיק ל' לשוקא ומפקרין ל' ע"ש . הרי דהס' להפ"ו מוציא לשוק במקום רוחאן ויודע שלא יגעו בו כמו מטיק לשוק במקום שאין רוחאן . דהא הרה"ר במקום שאין רוחאן מיירי . ווא"כ להפ"ו שרי גם במוציא לרה"ר במקום מולנע [וק"ח יש לחלק בין הושאים] . והנה בא"ח ה'ק' נפשי' מדממרי' בחולין ד' ד' חמץ של ע"ע אחרי"פ מותר מיד מפני שהן מחליפין וכיון דמהדרי' אחרי"פ ה"ל להפקיר אחרי"פ דה"ס לחזר ולזכות אחרי"פ . וכה"ג הא שרי ע"ש . ולהכחיר דל"ח כשהוא בנשוחו ל"ק כ"כ דהפ"ל דהא אינו דבר קל לע"פ להוציא ברה"ר במקום מולנע ולא הי' סמני' להחזיר משום אז רק להלקח דבר קל לטע' ובמח"י דלא שניק תקנס ז' דחליפין . ודע דכמ"ס רבינו בני' דכרי ריו"ח דחייס' להעמדה דהיינו דחייס' לחנך

לשמה לא יפקיר כלל כו' . כ"כ הרא"ש פ' כל שעה ס' ד' רמ"ו בנז"ק חמ"ח ס' י"ח כמה שהשיג על הכנות יעקב בני' משע הערמה] ונחשו' משכנתו יעקב חמ"ח ס' ק"כ כ' דלפגמא דריו"ח ורש"ל ביומ"ט [שהוא בדר' רבינו] הל' כר"ל דר' חמי כהא דשביעית סבר דל"ח הערמה ע"ש בנז"ק . והנה ביד מלאכי כו' תקס"ח הביא מלוקות לשכוננים או כללל דריו"ח ור"ל ה"ל כריו"ח הוא גם היבא דחמ"ח כו"ח דר"ל וגם היבא דשאר אמוראי ס"ל כר"ל ע"ש . ועכ"פ הא"י ורבינו דנחש דסברי והל' כו' יוחנן כו' . מהדארט כו' לשכוננים דבכ' ל' יוחנן ספק ע"מ לזכות אחר הפכה מהי . דהי' הוא סברי דה"ל כר"ל לא הוא לריבי לוס . והא דלא נאסד מתקם הערמה דמחא לא יפקיר כלל . ככ"כ בחב"פ עבודת הגרשוני ס"ס ק"ה לכאר דל' יוחנן לא נאסד רק כשהא ליטאל לפינוי כשדושים אלו שיש לו הפתח שש"מ הפסח . ולא כשהא בא ליטאל ויודע בעלמו שהפקיר הפקר גמור ע"מ לזכות ע"ש בנז"ק הו"ק :

קנו מותר להפיק חמץ [קדום] שעה ז' ע"מ לזכות בו לאחר הפסה ושרי אף באבילה . וראי' הן הירוש' דשביעית פ"ט דאמר חתם קפוטקאי דציפורי שאול דר' אמי בנזן דלית לעסא אליון [רחימ] ולא שאול שלום לך צורכא מיעבר אמר לך בר החמץ וירלא צללא תהוי ספיק ל' לשוקא ומבקרין ל' חזרוין חזקן בי' . פי' רשכ"א בני אדם קפודים שלא הי' להם אוהבים ואם יפקירו יוכו בהם ולא יחזרו להם והורה לון דכשיראו השוק פנוי מבני אדם יפקרו ואח"כ יוכו הא שחזר וזכה בו . וההיא דפ' כל שעה הפקיר חמצו [בי"ג] לאחר הפסה מותר ריו"ח אמר אכור היינו דחייש לשמא לא יפקיר כלל אבל אם הפקיר בודאי שרי כדפרישתי : **קנה** המלוה חמץ מהבירו קודם הפסה (קנה) מותר לפרוע אתר הפסה וראייה מדאמר בער"ס פ' השוכר דבי ר' אמי זופי פירי מענייס בשביעית ופרעי לזו בשמינית אתר לקמי' דר' יוחנן אמר ל' יאות אינון עברדין :

פסק

ח"כ בשם רש"י . ועל מ"ס הטור דלון בו משום איסור חמץ שש"מ הפסח כיון שלא הי' בעין בשעת איסור . ה'ק' הפרי"ג כחבל אברסס דלפי' כשהוא בעין בשעת הפסחן מבי לוס בתיאר לוס ושלו הוא ובדשוו' נאסד ווא"כ אינו כטעמ' דמי איסור הנהא ושאי' בפירות שביעית דאף קודם ביטור דין קדושה שביעית יש להן ע"ש ובישועות יעקב בנז"ק . והג"ל דעל המדרי' פ' כל שעה [שהוא בכ"ד שס'] ע"כ 'הרא"י מהא דשביעית [דמשמע ג"כ דבעי שלא יבא חמץ בעין] . דאל"כ אינו דמיון לזכ' דשביעית דש עיקר האיסור משום דליחא בעין] . הי' חפ"ל דלעצמי' חזיל דכס"פ המוכר את הספינה כתב המדרי' דיכול להקדים מלוה אש"פ שאינה ברשותו וכו' דיכול ליתוס בעצמו שלשון דל' לא הי' יכול להקדימה לא הי' יכול ליתן זקן ודלא ולא נתיחשבו כבעלים א"י להקדים לפי שאינו ברשותו ע"ש . והוא דבעת המזרח פ"ד דב"ק דמלוה מלי' להקדים כיון שהלוה רוצה לפרוע ונקבל"ה ס' קל"ד סק"ג כ' לדבועה"מ מלוה חציב בדבר שברשותו ע"ש . והנה מהא דב"מ דס"ג ע"ב דאמר' מה דחיימא כיון דלוח' ל' אשדאי במתא כעד שזבג בני דמי קמ"ל כיון דמחוכר גוביינא כמאן דליחנשו דמי . ואפי' כשמוקמי' סתימת הש"ס גם כשהלוה רוצה לפרוע . לא תקפי על שיטת הממור והמדרי' . ד"ל דלדיון דשם ל"מ מה שהוא ברשותו לתוך רק שיהא בדיקל לו ליקח . ועי' ניו"ד ס' קס"ב סו"מ ז' ב' כגה"ה דל"ח ש' בו במקום אחר ארן ואין למלוה דרך לשם נמי ל"מ לענין היסור הלאה סאה כסאה ע"ש . והרי לענין להקדים פקדון שיש לו חפי' מעבד לוס כל דלא פפרי' בודאי מלי' להקדישו ; אך הרמב"ן במלחמות שם בכ"ק הביב דמעמ"ס הא הוא הלכתא בלא טעמא ע"ש . והג"ל דהיבא דלון ללוה מירי בשעת הקבלה המלוה מוכי' לאחר כזה ודאי וזה הממור דחשיב למלוה דבר שאינו ברשותו כיון דגם ללוה לוח' ל' השחא וכן כשאין הלוה רוצה לפרוע . ורק כשם ללוה בשעת ההקבלה ורוצה לפרוע כזה דעת הממור דהיי' בר קנין מסבדא דחשיב כשנה החוב ברשות המלוה . והרי גיטין [ד"ה] ע"ב וסא] דשביעית המ"ס למימר טעמים נקנין דמעמ"ס דנעשה כלאומר לוס בשעת ההלוואה משתעבדנא לך וכלל דלחי' מתחוק ועוד טעם אחר אלא דמטיק דלחי' וזכחי' דלא בני כהן טעמים ע"ש . וא"כ י"ל נמי דביס' ללוה וזוהי' לפרוע בלמ"ט יס' כבדא דליחוי הקנין [אף דלא חנך

[עו] כעושה עו' תמ"א]. ל"ק מהו לסבורים להלוואה קאי ברשות מלווה. ד"ל דלא חמרו דמאי לסקידין וחל הסקדע מיד אלא כענין הא דב"ק דל"ו דתקע לחבד' דתחמא עומד להסתמס במעוה. וכן כעוה מעוה ומעסל מעוה ולא לוי דבר ומעסל כיוולא בו. אבל כעוה חובו דבכר שלא לוי מחמו יודו הכעס"מ והמערבד דלא חל הכעס"מ דכ"ג ודאי מאלן ולהבא הוא גובה. וכוונתו דפסחים הא מיירי שכלוהו על חמלו ולא כעוה חמק. אך מב"ב ד' ק"כ ע"ב דלר"פ להכתחלה דלמן הכבדו וועל פי שנים במלוה בין שגבו קרקע בין שגבו מעוה. ובהתחל עשעט אף כלוה

אמר זה ה"ש"ן והלכתא בלא עעמא דריך לסיכא דלמן ללוה או או כשאין רוצה לפרוע. ועוד אפשר לסיכר שיטתה עפ"ש רמ"א בזה"ש דל"ד מהר"א ממין דבתי' לפניו ככר דהפקדן ויכול לזכות בו יטל לסקידין ע"ש. כרי אמר' דלא זכע עדיין כל שיכול לזכות ככה דמי. וה"ל כיון דיכול כ"ו"ה לפרוע מלווה. ככבר פרעו דמי ומאי לסקידין. וכבר הבאיה בסקרי נפש חיה כב"מ דמ"ט דב"ה אר"ב. מ"ט הגר"א לא דלסר"א ממין מהי' הסקדע מקודם שזכה על לאחר שיזכה והיה כעקדע דשגב"ל אבל קודם שזכה לא חל הסקדע ומהו השיג על הקל"ס ח"ס ר"ד סק"ג ואי כחכתי

פסק

רוצה לפרוע. מוכח דלף שכלוה מעוה ומעסל מעוה לא חמרי' דקאי ברשות המלוה למפרע והחבי רחוי ולא מוחק ונס לסקדע לא יתשב למפרע עומד ברשות מלווה וז"ע. ובלא"ה תקשי עב"פ על הטור דסובר כהרמב"ן דמלוה חשיב אינו ברשותו דמלוה ול"מ מלוה להקדישו ע"י בעור ויוד"ס ס' ר"מ. וא"כ כנס כענינו החמק בעין רחוי לסינו מותר לקבל אחש"פ תמורתו. גם ל"ע דבא"י ס' פסחים ס' רמ"א כחכ"ג הר"א שפציעות. וקדשו הגבורים פ' כ"ט כחכ"ג מהרי"ו דישתדל שכלוה חמק לעו"ג קודם הפסח ויטלו לו חמק כיוולא בו לחש"פ שחולש שאינו מותר לו חמק הראשון בעינו מותר. ומשמע דגם באיחל להחמק הראשון בעין שומר כל שלא החזירו זה החמק. וא"כ לא ס"ל הביא מהא דשביעית וז"ע. והספ"ח ריש ס' ח"ג כחכ"ג במחזירו חמק הראשון בעינו מותר כיון שכלוה קם ל' ברשותו ע"ש. ולכאורה ה' אפ"ל ע"פ סדרת ספ"ח בח"מ ס"ס ל' ל' ל' שאלן לו לשלם לכל בע"ח אם הסבורה שלקח בהקפס בעין אין לשאר בע"ח חלק בכל מעוה ע"ש. וה"ל ימא דהחמק שכלוה סאי' ויחר ברשות המלוה מן שחר חמק דלוה. אך כב"ב ח"מ ס' ל' ככב בעיטס הב"ח שהוא מתחמא שאם סאי' יודע זה שאינו כעוה לא סאי' נוקן לו בסמורה ונמאל דהוי מקנע ע"ש. וא"כ ל"ז אם אלא כבורה ולא כשהנכרי יט לו לפרוע. אך אפ"ל קל"ה דיעבור הירא' כהמאור והמדרבי במקל"ת דסינו דגוף כלוה כדבר שכלוה לא יאל מרשות המלוה אף דבכר שחי' מעיקרא דלוה אינו ברשות המלוה. וכעין סדרת הסו"ס כב"מ ד' ע' ע"ב ד"ה ואי. דמבואר שם דסברא דמטיי שלא יאל מרשות אדם מה שחי' שלו מעיקרא. ל"מ הך סברא להניס ברשות האדם דבר שלא ה' שלו מתחילה ע"ש. וה"ל אף דמטיי הסברא מה שרואה כלוה לפרוע לאוקמי מה שגוה ברשות המלוה ל"מ הך סברא לאוקמי מה שחי' דלוה מעיקרא ברשות מלווה. ולכן אכור לקבל חמלו ושרי לקבל חמק אחר. [ולפי"ו יחסר לזכות חמק קודם הפסח כל שיחא בעין אלא כוכרי כפסח]. ובהנ"ל ברית אברהם חל"ח ס' כ"ס ח' ק' הספ"ח עפ"ש המבחר בח"מ ס' ע"ב סל"ח כעוה לנכרי ואבד המעוה דהמילא דריך להחזיר לסישראל וע"פ מש"ס החומים דוכרי ל"ק כמשיכס ע"ש. ולדבריו גם כשהנכרי אין רוצה לפרוע ינוא כחי. ולמ"ש ש' עעס אחר לנד"ד וכן לאל דסי' ע"ב. דקאי דקיי הנכרי ימ' חשיב ישרא' רשות ישרא' ע"ש [וכעין דעת המאור והמדרבי לענין דמאי מלוה להקדיש] במלוה דבעין ע"פ. וממילא דס' אינו רק כשאר הוכרי לפרוע דל"כ ל"ע אינו ברשות המלוה:

קנ"ט

שמה לא אסר הירב"ח אלא לאפות לכתחילה. בזה"ל ס' ר"מ כחכ"ג ושאל א' אחר ר"י אלא שלא לאפות לכתחילה ע"י סדק [דקאי שם כשמספכו הניס עבור מת] אבל היכא שכבר אפה ס' ע"ש. ומהו מבואר דלא כח"ס ביד מלאכי ס' קל"ב דיעבד עובד כל דבר שיש טורח לתקן ע"ש. דהרי ודאי ע"י סדק יט' חשיב לתקן [אף כב"ב יטע בעל המדרבי פ' כל שעה דפסחים ס' קל"ב דלר"ך לשאל אחר מחביו מלוה או מוס' ומ"מ לא שרינן לאפות אף דשרי בשכר אפה דיעבד. ועי' בסוף ספ"ר מלאכי הבכות מנאלן אחד דשדא גם כן הרגא כסך כללל :

זה יתכן כפי לשון הרמ"א בזה"ש ככר זה התי' הקדש. אבל למש"ס הסו"ס ככר זו הקדש בלשון זה אמר אמ"ש שלא אמר לכשאזכה אפ"י כי זכה הוי הקדש דחשיב דשגב"ל כיון שזידו לזכות. ומבואר דבזכה הוי הקדש למפרע דלמן לומר משעמט ויציאו ולא למפרע דחזאי כאמר בלשון שיחול מיד חי אינו חל מיד גם להבא ל"מ לחול כמ"ס לעל דכ"ב ע"א ד"ה הרגמה ע"ש. ומרשייהם ממשמ"ס משעמט לליל אמר' בזה בעין שכ' הסו"ס בבי"ק דל"ג ע"ב ב"ה איכא דלאזיי דאמר בע"מ למפרע הוא גובה היינו כנבוא לבסוף ע"ש. דהא כעממ"ס חל הקנין לגוף ללוה לשלם למי שמתחמו. ומוכח דברשותו דמלוה הוא גם קודם שנבוא המלוה. ויחסר הלוה לפי"ו להשתמש כמעוהו מיד זולת כעוה ללוה עוד רוב מעוה נגד חוב זה ובעל שכ' השעמ"מ פ"ג מגירושין סוף הל' ד' לענינו דכיון דמיה"ל בעל כרוב ואינו אכור אלא מדרבנן ובדברנן ק"ל יט' ברירה וכול לסמון על ברירה ע"ש. וה"ל יהא מותר הלוה להשתמש כמעוהו וכשיחזיר נגד חוב המלוה ימא דהוכר דהי' העטמו וקודם ואיך חולין היו :

ולתנובר יט' ענין יט' במלוה חמק קודם הפסח ע"מ שישלם לו חמק לאחר"פ ויש ללל הלוה בעין חמק בזמן האכסור. דיימאל דחשיב החמק עומד גם ברשות המלוה כמו דהמלוה לא יוכל שייעמוד חמק על לוח ברשותו בזמן האכסור. ואף לא יהי' זה להפקיע רשותו דכל חמק דמבואר בפסחים ד' ו' דאינו ברשותו של אדם מ' שעות ומעלה ועשאן הכתוב כאילו ברשותו. [ולמא כמפקדו לו מוכרו ונחתו להדיח] ס"ג י"ל כהלוה כיון דזולת האכסור עומדת ברשות המלוה. חשיב לזולת חמק ומי ברשות המלוה. ואף ככב"ב אין המלוה עובר בכל יראה לא מייבטי להגאונים שחבוב בעור ס' ח"מ דישתדל שהפקדן חמלו אלא חבירו לו לעו"ג וקיבל הפקדן אחריות אין המפקד עובר עליו והכ"ז שם הביא המבליח דילפי' זה מדכתיב כנתיבס. וה"ל סא לא האחריות על הלוה ואינו בנים המלוה. וגם לר"י ורמ"א שם שחובב שם דעובר המפקד וכדביח הכ"ז שם סברת הרמ"א דכיון שששאל הפקדן ביהו לשמירת ממונו קרינא ב' בים המפקד ע"ש. זה לא שייך אלא כפקדון שאין רשות לפקד לאוכלו אבל מלוה דרשות ללוה לכלות החמק כאדם שעושה כחך שלו. אין סברא לומר דיעבד בים הלוה בים המלוה. אף להסבורים דהלוה תשיב כריב שרשותו לקנין ולהקדש. אך מ"מ למש"ס סב"י כשם הר"ן דגם לשיעט הגאונים רק מדאורייתא אינו עובר אבל מדרבנן דריך גיבור מלך המפקד ע"ש. א"כ י"ל ממי גם כשהלוה חמק להסבורים דהלוה חשיב עומד ברשות המלוה. דלרין ביעור מלך ישראל המלוה שעמד ברשותו בזמן האכסור. וא"כ אם כפסח יטעו חמק כזה שגריך לשלם הלוהו יט' לחשוב החמק שפורע לאחר"פ אף כשם החמק נתחמק לאחר"פ. כחלופי חמק ברשות המלוה כשנת האכסור. ולזה דריך העוטס שלא ס' בעין וגם כשיענית שרי כס"ג. והנה סוגיא דפסחים ד' ל"א דקיי"ל כרבא דכ"ח מאלן ולהבא הוא גובה וישראל שכלוה לעו"ג על חמלו שרי בשלא אמר ל' מעשיו ואין אחריותו עליו

קם שאין לאפות מלה של מזה ב'ד קודם חלות. כבי' סימן ת"ח מלד דשום מלה אין לופין קודם חתי' אינה של מזה פ"ט. וכדברי רבינו מנחם דלוקא במלה דמנופ מיירי. זב"ט רבינו ועוד תחמי אפיית מלה את הכנס דלין היקש למחלה כו'. ה' ל"ל לישב ק' ו'.

עפ"מ"ם כבי' שם לנחות הרי"א מוסכסחא דיולאין במלה יתנה ובלנד שטעמיה לגס פסח. ד"ל דהתם מיירי במלה שטעמיה כהשכח תר שמוחלה לגס מלה כלומר כשנה שטעמיה ע"ט. וה"ל ממילא ח"ל לדחות אפיית המלה את השכח דלמך דתקן כרפ"ו שטעמיה כלל דאמר דרע"ק על מלכס שטעמיה לעשותה מערב שכת אינה דוחה את השכח ע"ט. כ"ג כס"י אשפר לעשותה חתי' שנה מקודם לא דחי שכת. והרי אשפר ה' לאפות כשנה שטעמיה בע"ט שכל בחול אחר חלות. וכו"ט יומא נמי אין היקש למחלה לזה דללמך שיחפה בע"ט זהו כמו דפסח שטעמיה אחר חלות בע"ט שנה שטעמיה דפסח לגס ו'. הא ליחא ללוס כיון דגני פסח ח"ל שיהיטכר הפסח דשהי שטעמיה מוסח ולינה משא"כ במלה ואין דלין פסח משא"כ אשפר גס דסיקס לכ"ע היכא דההיקש אלטרירן לדרב אחר כמבואר בחומ"ס במה ל"ג פ"ב ד"ה על ע"ט. וסרי יט מקום להיקש המלה לפסח לענין שלא יהי אפיית המלה בע"ט קודם חלות כמו בפסח ולענין חס אכל מלה אחר חלות לילה לא ילא י"ח. וה"ל שפיר יט לומר דכשחפה מלה בע"ט שנה שטעמיה אחר חלות כשר לשנה כהנה וממילא אינו דוחה שכת כיון דמשכחה לכ לופן לקיים המלה בלא דחיות שכת. אמרנ"ס ק' להוביח הכי משכח ד' קל"א דלר' אליעזר מלה וכל מכשיריה דוחה את השכח דסוכר דלפי' מה שחשפה לעשות מערב שכת דוחה את השכח ונגמ' שם קאמר מנלי' לר"א ח"א ח"א מעומר וסתי הלהס שכן דורך גבוה

הענין דהשכיב שם סו' כ"ב עשה דשמירת המקדש והביא הפסוק ושמרת את משמרתה אהל מועד ע"ט. אך י"ל כעין שכתב בנוב"ס ח"ד סו' קכ"ד מהגרי"פ דגס י"ח הספירה דזו וזכה כשם מזה אין למנוחה בפ"ע עניי קזה

קם פסק רש"י (קס) שאין לאפות מצה של מצוה ב"ד קודם חצות כשם שאין שוחטין את הפסח קודם חצות מדאיתקש מצה לפסח. ולדברי הרב אפי' ברעבד פסול מידי דהוה אפסח שנשחט קודם חצות שפסול וק' לפירושו דתני בתוספתא אופה מצה מערב שבת וסביצה ישנה דירושלמי כן מחלות תודה ודקי' גזיר דתנן ס"פ כל שעה ועוד תדרי אפיית מצה את השבת דאין היקש למחצה וכי היכי דפסח דחי ה"ג מצה אלא ודאי לא איתקשא אלא לענין אכילה דכאמר רבא אבל מצה איתר חצות לר' אלעזר בן עזריה דאמר שאין הפסח אלא עד חצות לא יצא ידי חובתו. וכן הורה רבינו יהודה בר' יצחק בפני רבי יצחק בר' שמואל לאפות מצה של מצוה קודם י"ד. וכן הורה הר' ברוך בר' יצחק להיתרא והר' אלעזר סמין כתב דטוב הוא שלא לאפות מצה בעוד חמץ בבית ואם אפה לא הפסיד: **קסא** אם נאכרו המצות שייחה למצוה אינו יוצא ידי חובתו במצות אחרות אע"פ דכל מצות אינם חמץ (קסא) ראינו יוצא אלא באותם שנעשה בהם שימור מעיקרא אבל באחרים לא. ועוד כיון שייחד אותם הוי כמדהה את האחרים שלא לצאת בהם. והר' אלעזר סמין פסק בחטים הנמצאים בשוק לקנותם ונשמים גולפים עליהם אין לחוש עליהם דהא דאמרין אין לותתין את השעורים בפסח פ"י לולף בהם סין דוקא שעורים דלא שריון אבל חטים דשריון קיימא לן כרבא דאמר מצוה ללחות ועוד אמר כל אנב מדלייהו לא סהמצי דדוקא זילוף כעין לתיתה שאין במים כדי להחמיץ אבל אם ירדו עליהם רוב נשמים ושק של חטים שריו בשנשים ושריוותן מרובה האוכלן כברת ואע"ג דלא נתבקעו דלא בעי' בקיעה אלא בלתיחה דזילופה סועטת אבל במקום שרייה מרובה אפי' לא נתבקעו:

דיני יוה"כ

קסב בר

השנה כולה מתפלל אדם האל הקדוש ומלך אוהב צדקה ומשפט חיי' בוי' ימי תשובה שמתפלל המלך הקדוש והמלך המשפט (קסב) ואם טעה חוזר וכן הלכה ואם טעה ולא אסר זכריו אמר רבינו יצחק בר' שמואל שחזור ורבינו יהודה אומר אפי' אם אינו יודע אם אסר אם לאו חוזר ס"ד אמשיב הרוח שכל ל' יום בחוקת שלא אמר ורבינו משה אומר שאין מחזירין סן הדברים שלא אמר בתלמוד והביא ראיה לדבריו:

פסק

כס"מ להרמב"ם שורת י' שאין נמנוטם ההקדמות שסם לתלמי אחר מן הסבליות כמו שאין למנוח ולקחת סלת ואפיית אוהר רק מנוח נתינת להם על הסולת ע"ט. וה"ג הנמנה הוא חילת המלה. ושמירת המלה לגס מלה חתי' הוא מה"ס הוא מחנאי מזה חילת מלה שגריך מלה משומר לגס מלה. ובלא זה אינו יוצא י"ח חילת מלה. משא"כ שמירת המקדש לגס לעשותו הקדמה ותנאי מענין עשיית המקדש ולכן נחשב למלה בפ"ע. ובנוב"ס שם סו' קכ"ד כגה"ה הק' למא אין מדכרין על שמירת המלה ע"ט. ולהמבואר י"ל דאין מערבין רק על עיקר המלה ולא על חלק ופרט ומתנאי המלה. וכן יוחא דלא תקשי חס השמירה לגס מלה מה"ס יומא דלריך כ"א בעלמא לשומר דהדרוש ושמירתה שחפה שמירה לכל אחד כמו דלדשי' כסוה דמ"א כד' מיינס ולקחתה שחפה השומר לכל אחד [וכן בספירת השומר דחייב וספרתה וחמיר' שחפה שירה לכל ח' [ע"י לגילוי סו' ע"ז] וע"י בחשו' ח"ם חת"ס סו' קפ"ב הוכח ק' הכפ"ת ל"ל ולקחתה לזה חפ"ל דכל מזה שנגעו של חס לע"ט שליחות ע"ט. ולמשגיח יוחא דו"ל דו"ל רק כשהדרב הוא גוף המלה משא"כ שמירת המלה דלוינו רק הקדמה לעיקר המלה דלכילה אין לדרוש לזה ושמירתה שחפה שמירה לכו"פ. וגם לג"ס כזה חס דמזה שנגעו אינו ע"י שליח. ולהסוכרים דשמירה לגס מלה מזה אינו חלל דרכן. י"ל ע"ד שחובל בנוב"ס שם סו' קכ"ד בספירת דזו וזכה וכן בספירת היובל בשם הרמב"ן דלוינו ע"ד מזה חלל ע"ד הזהרה שלא ישכח

קסג ואם טעה חוזר. על דלא כהרמב"ם בש"ע סו' ק"ח. דהא לרבינו כל השנה לומר מלך אוהב צדקה ומשפט ומ"מ חוזר וע"ט כע"י. וכזה דלא אמר זכריו דלכ"ה דחוזר. ע"י בהגמיו' ספ"ב מחלטה שהביא ממס' סופרים פ"ט דמקוסי הירו' לומר זכריו [פי' בנחלת יעקב דהוא משום דאין לשלול לרכיו בג' רחשנות והמחזירין משום דהוא לרבי רביא] וכ' דבע"ה ולא אמר זכריו לו מי כמוך כו' נראה מכאן דאין מחזירים אותו ע"ט. וע"ק דאי הטעם משום שאלת לרכים לג"ס זה על מי כמוך דלוינו שאלת לרכים חלל שכת. והנה גם וכן סן כמוך

אזי מלוב שכן ענין ד' עינים כו' אלגגמר ע"ו ע"ו מתג הסוכות מה להן מעשרין דוחין שכת אף כהן כו' ע"ט. ואס"ד דהיקש דמלה לפסח אינו דוקא לענין חילתה ל"ל גז"ש דע"ו ע"ו מתג הסוכות שחפה שכת תפ"ל מההיקש דמלה לפסח. אש"כ דלא נתקבל היקש דמלה לפסח רק לחילתה וס"ע דלא נתקבלגם שלא לענין חילתה מזה שחפה קודם חלות המלה הוא כשר ומש"ה לענין שחדהה מלה וכל מכשיריה את השכת אלטרירן גז"ש דע"ו ע"ו מתג הסוכות. ובסוף הסיון ל"ל דעוב הוא שלא לאפות כו' כמו שהגהיה וכ"כ ביריאים ס"ם ק"ה: **קסד** דלוינו יוצא חלל בחוהס שנעשה בהם שימור מעיקרא. כפ"מ רכ"ס סו' ח"ט במשכבות הכיח מ"ס הכ"ח דשימור לגס מלה אינו חלל מדרכנו ולהפ"ח הוא מה"ס וכ' דמהרמב"ם פ"ה ממזגין ח"י הכרע ע"ט. ולכאורה ראי' דלהרמב"ם אינו מה"ס מלדל חשב הרמב"ם כסה"מ ושמרתם את המנוח בנימין

לא החבר בגמרא. ומשמע דלן לחזור גם בשביל זה. ובכרמי יוסף באר"ח סי' תקפ"ב השיב על הניח דוד שהלך בעד הר"י ממזמח שהחבר זכרנו במס' סופרים שהוא מזמן ההלכות. וכ' בכרמי יוסף דלהראש מסכתא סופרים נחמבר בימי הגאונים ע"ש בצורך.

יתפלל אז מוסף ל"ח כליום על מה שלא התפלל מנהג שיטה לו תשלומין כיון דהי' אפשר לו להשפיל מקורם וידע דאח"כ יתי' נאום ע"י שתפלל מוסף. ובכ"י ק"ח סעי' ח' דליתא דבגלאל ההפלה בעד שיש לו זמן שסבור שעדיין יתאר לו זמן ט"ו ויין כך בעד לו כשעה דמחבר אלוס ע"ש.

סינו מפי שטעה שיטה לו זמן משא"כ בידע מקודם שיאנס אח"כ ודאי מוד חשיב דלן לו תשלומין כמבואר בסו' ק"ח. ולכן מנהגו להשפיל אח"כ בחורה נדבה כמבואר בסו' ק"ח. ויל דוס חשיב הסדר תפילין משא"כ בליתא בחורה תשלומין כיון שזאנס מחליט י"ל כהמג"א ר"פ סו"ס. מוסף. שוב דליתא בגמרא הדועים ערך מדיד שביטול מסדגמ"ר שעמד על סוג"א מהירושלמי כמבואר ע"ש ובגל"ח ר"פ סו"ס. ובמ"ש רבינו במ"ס זה מהמב"מ. הוא בספ"א מתפילה. ומ"ש וכחב כמסקנא שגם געילה רחוי להשפיל ביום. הוא בפ"א מתפילה סי' ז'. ומ"ש וזמ"ש והוס' התפלל בגילה יוא. איוו מד' הרמב"ם רק דעת רבינו ק. ומ"ש בע"ז סי' תרכ"ג:

קסו וסאו ז"ל אמר בו"ש בני עדין. בכתב' הסדר' ח"ג סי' הנד"ר סק' דהא אפי' ס"ס דפ"ג דוהוס' שבת ויוה"כ וב' דלשאר דריב"א דהניס' בעלמו דלפי' יאכלו ימוס' ללב יודע מרח נפשו וסינו דלמנו בו"ש בני עדין כלומר סברי עלי עדין משמח שלם ולפיכך לא רחוי לטול ע"ש. וזכתי ק"ל מהירושלמי שהובא בגי' סי' תרי"ח חולס' אומר יועיל לאס ורופא' אומר איני יודע ר"א בשם ריב"ח נעשה ספק נפשות וסי' להקל ע"ש ובש"ע. וזכ' רחוי שיטה עדין ספק דהרופא' אס יועיל. מן כרי דחולס' שלא יועיל כמו דעדין ספק דרופא' אס לריך מן כרי דחולס' שא"ל. וגם לענין דמיון דחולס' שלא יועיל שייך לכאורס סברת הש"ס דיומא דפ"ג דחונא' הוא דקניט ל' כמו לענין דמיון דחולס' שא"ל. אך בספר חסדתי יוס"כ שם דקדק דחומר סה"ס רופא' אומר לריך חולס' אומר ר"א שומעין לרופא' ולא קניט רבנא דגם ספק דרופא' עדין עולאי דחולס'. משמע דלן חוששין להפסד דרופא' כשהולס' אומר ר"א והשאר בג"ע ע"ש. והשאר דריב"א לא חשש להירושלמי מפי סקדוק דש"ס דין. ועיין בג"ר סימן תרי"ח סק"ב וז"ע:

רי"ט לענין להסנוולר כפי' שכתב ס"ד מכה של חלל ח"א סי' אומד שאפי' אין שם בקיאים כלום עושים לו כל מה שרג לים לעשות לו וזלם

קסב פסק הר"א סמ"ין (קסג) דש"צ בליל יוה"כ מותר לקרות לאור הנר מדאמר' בשבת ובסדרה אפי' בני אדם אסור ואמר רבא ואי אדם השוכן הוא פי' שאינו רגיל להתוות באש מותר וש"צ גמי הוי כאדם חשוב באותה שעה ועוד שאימת שכינה וצבור עליו והוי כתיבנות של בית רבן דקיי"ל דסדרין פרושותיהן לאור הנר שאימת רבן עליהן:

קסד יוה"כ שחל להיות בשבת (קסד) אין נשים מברכות בנר אלא מדליקות בלא ברכה:

קסה כתב רבינו יהודה שצריך ליותר להתפלל ביוה"כ מוסף קודם שיגיע שעת הסנחה שזמן תפילת הסנחה כו' שעות ומחצה (קסה) ואם הי' שוהה עד שם הי' צריך להתפלל תפילת הסנחה קודם דקיי"ל הוי לפניו שתי תפילות והפלה השנייה קודם ויש מייששין מנהג העולם ואומרים כי האי דאמר' הוי לפניו שתי תפילות יתפלל השני' קודם וכו' היינו דוקא כשאדם רוצה ליתכנס בסעודה גדולה דאו צריך להתפלל הסנחה קודם שיכנס לסעודה כדאמר' פ"ק דשבת וביון שתפילת הסנחה מוטלת עליו חובה מיד. לכן אמר אב"מ שתני תפילת המוספין עד אותה שעה שתפילת הסנחה מוטלת עליו ותפילות הסנחה קודם וכן משמע לישנא דהוי לפניו שתי תפילות לפניו משמע מוטלת עליו שניהן אבל בשבת ויוה"כ דגם בלא תפילת מוספין אין תפילת הסנחה מוטלת עליו חובה עד מנהג כיון שאין לו סעודה גדולה לאכול דאפי' בשבת גמי אס' יש לו לאכול סעודת שהרית ל"ח סעודה גדולה רק אם אוכלין רוב בני העיר ביחד כ"פ רבינו ברוך הלכך אע"פ דהניע תפילת הסנחה תפילת המוספין קודם נראה דאמר' פריץ ז"ל דהשתא סעודה קטנה דרשות וכן דברים אחרים ודרשות מותר לו לעשות קודם שיתפלל תפילת הסנחה אע"פ דהניע זמן מנהג גדולה כדאמר' פ"ק דשבת דלא אסר מנהג גדולה רק סעודה גדולה כמנהג תפילת המוספין. וכן מוכח פ"ק דשבת דהא אחר מנהג גדולה סעודה קטנה שריא עד סנחה קטנה ואף אחר מנהג קטנה סעודה קטנה שריא עד סנחה קטנה סעודה קטנה רק ר' ברוך אסר סעודה קטנה סנחה קטנה קטנה ואיך הר"ם במז"ל כתב ויש מי שמורה שבצבור אנו מקדים תפילת הסנחה לתפילת המוספין שמא ישעו וכתב במסקנא שגם געילה ראוי להתפלל ביום ואם התפלל בלילה יצא. גם כתב דהאי דאמר אסור לישב בתוך ד' אמות של תפלה דוקא ביושב במל קאמר וכן בשו"ת הגאונים:

קסה וחס' סי' שזכה עד שם הי' צריך להשפיל תפילת הסנחה קודם. בגמ"א ס"ס רפ"ז כ' דכשהוא סמוך לערב ואין סתם להשפיל שתיסן יתפלל מוסף דמנחה יס' לס' תשלומין כדברתי עי' סי' ק"ח. ופשוטות יעקב שם סק"א י' דהתפלה דלשונה שעבר מנהג ככר דחית רק דבשעה שמתפלל ערבים חסירו לו להשפיל עוד פעם ועכ"ל כנר נחה שח' ספ"א והס"א סידוק' דפ' תכ"ס הוי צעיק מימר [כא דמנחה קודם למוסף] בשאין סתם ביום לעשות שתיסן ומסיק אפי' גיש סתם ומנואר דגם בלן סתם דמנחה קודם וע"ש בסק"ב. וז"ל פשוט דיש

לוקמי סידוק' בליון תשלומין למנחה כגון שביטול כמיוז עד העה שג"א להשפיל עוד שתי התפלות דמוסף ומנחה. דלם

ריקאנמי

בצלאל

שאין בו סכנה במיטת הדבר הוא וס' ק"י דכחלו שיש בו סכנה שרי לעשות מדורה אע"פ שאין בזויה סכנה שאפשר לחממו בדגדים [ועי' לעיל סי' ק"ד] והוא שיטת המ"מ דלא כרש"י ע"ס. ולענין אכילה ביו"ט צענין עכ"פ שאמר הכופא או החולה

דמה"ח בלא"ה אין לחוש לספק כהרמב"ם ואי מדרבנן חסרו ספק אכתי לא יעניל במה שאכל ח"ט דאכור מדרבנן ע"ס. ולי קשה דהא הפלתי שם הביא מהמהרי"ט דקאמי להרמב"ם אין יתכן לשם תלוי וכ' דרמב"ם סוגר מ"ד דצענין חתיכה אחת מב' חתיכות ע"ס. וח"כ כיון דהספק

[כשיודע שהיום יו"ט] לר"ך לאכילה [וזלה כעגל"פ לרוב ב"א] שהוא מסוכן כשלא יאכל עי' בסי' תרי"ח ס"ף. ונימא נמי בחולה שיש בו סכנה מחמת החולי אי כשלא יהי' סכנה מחמת מניעת האכילה שאכל. לר"ך ק"ח לכאורה יש להחולל בהאכילה כמו הדבר שעושין בשבת אע"פ שא"כ סכנה במיטת הדבר כל שהוא דרך ק"ח [עי' פרמ"ג סי' שכ"ח] ור"י גס ר"ח לא הכיר אע"פ שכבוד החולה שאינו מסוכן כמ"ש רבנו. אלא מפני שחלו חוששין לסכנה מחמת מניעת מחלל כשהחולה אומר שר"ך ועב"י ריש סי' תרי"ח. וחסומת העוש"ט סי' תרי"ח בכל הדיונים דס. משמע דכאף כשהחולה הוא ממהלות המסוכנות. וז"ל דמחוקקין דלתינו לא ר"ך באכילה מדלתינו אומר שר"ך כעכ"פ ב"א שמרגישין הרעבון ור"ך לשאר יריכים דל"ל דלתינו יודע מהסוד. ולא חיישי' להוכיח רק כשהרופא אומר ר"ך ולא בסתמא. ור"ת דאלעזר"ך לעטע דלתינו חוששין לסכנה כשאומר שר"ך. י"ל דאכור כרש"י דלא יתכן לחלל שבת לחולה ש"כ סכנה

רק לדבר שיש סכנה במיטתו. ויולמח מה דחולה מסוכן שא"י לדבר יש להאכילו אף שלא נראה מרוב בני אדם שהוא מסוכן אם לא יאכל. ומשום דהאכילה לא גרע מלר"ך ק"ח דיתכן לחלל שבת לחולה מסוכן אף שאין סכנה מחמת מניעת הדבר. ולכאורה הי' אפ"ל עפמ"ס הרא"ש פ' יו"ט סי' י"ד בשם הר"מ דכיון שהחולה התירה פקוח נפש או כל מלאכה שצריכה שבת בשביל חולה ש"כ סכנה כאילו עשהו בחול ולכן שוחטין עבודו ואין מחללין אותו בנייה וע"ס ק"ג בשם הרשב"א דה"ל אי שבת הותרה אלו פ"ג או דהוי דל"ת שבת דהוי מחללין אותו בנייה ע"ס. ואי נאמר דשבת הותרה י"ל דרק מלאכה יש להחיל לחולה מסוכן אף כשאין במיטתו סכנה. ולא אכור אכילה דיוה"כ דלא הותרה רק דחול'. אך כשצות בשמים ראש סי' ל"ע תמה על הר"מ דמה שחטתו שבת מנכילה או שכולן הותרה או שצ"ן דחול' ע"ס:

קסז חזקת שאין ב"ד מתעללין בו. בלא"ה סוף הל' יו"ט הביא הירוש' זה דפ"ק דתלה ופי' דהיינו שאם היו לריכין לעשות שני יו"ט לא היה ב"ד מתעללין לתקן ע"ס. ופי' זה דחוק ואין אחי הירוש' זרעים לענין צמטריס. והג"ל עפמ"ס הפ"י דר"ה ד"ט ע"כ שאלו י"ל למר שקובא ובר"ה כי אחא גולא דרשות ביד ב"ד בידעו ע"פ חשבון שר"ף לקדש דמקדשין בזהו יום ועדי ראי' לא מעבדי. ובט"א סד ד' כ' ע"כ בדי"ה אמר לו חכב בדי"ה דהא דל"ל לעשות שני ימים יו"ט מספק שגא עיברו לאלול הוא מה"מ דאולי' בחר רוב שנים דאין אלול מוטב ע"ס. וח"כ י"ל דזה כונת הירוש' דחזקה שאין ב"ד מתעללין לקדש חשדי ביום ל' לאלול. ובפלתי בבית ההפקח כתב דהירוש' ראי' להרמב"ם דסד"א מה"מ לקולא דר"ל דאמר ח"ס מותר נוה"מ תקשי דיתענה ב' ימים שלא יאכל כמותה כבדי אכילה פרס ומ"מ אין ס"ג דהא יאכל פחות מכשיעור וע"כ משום

קסח אמר בירושלמי תמן חוששין לצומא רבא ב' יומין א"ר רב חסדא למה אתם מכניסים עצמיכם על ספק זה דטרובה (קסז) חזקה שאין ב"ד מתעללין בו אבויי דרב שמואל בר יצחק הוה על גרמיה וצם תרין צומין ופסק כריביה ודסך כשמע מהבא שא"צ לעשות שני ימים יו"ט ורבינו חסיד ורבינו אבי העזרי היו נוהגין לעשותן:

דיני סוכה ולולב

קסח העושה סוכתו תחת התקרה ואח"כ הוסיף התקרה ה' הר' ברוך בר' יצחק פוסלה כיון שמתחילה נעשית בפסול והתורה אמרה תעשה ולא מן העשוי. (קסח) אבל ר' יצחק הלכין הי' כשחשוד והאמת כדבריו דלא אמרי' תעשה ולא מן העשוי אלא היכא דגוף הסכך הי' עשוי בפסול מדברים מחבורים אבל היכא דגוף הסכך הוא בשר אלא שהתקרה נורמת לו ה"נ דכשירה אחר שהסיר התקרה דהא אפי' גפן ודלעת אחר שקצץ ונענע כשר שהסכך כשר:

קסח כתב ר"ח (קסח) שברבת לישב בסוכה של סעודה פוטרת כל טיול ושינה שסעודה לפעודה: **קע** (קע) לולב ואחרונת הוא חוץ לתהום בי"ט לאו סוקצה הוא רחוי לישראל אחר דהבא בשביל ישראל זה מותר לישראל אחר ואפי' אותו לישראל מותר לצאת בו דרבר הבא מחוץ לתהום אינו אסור אלא שצא יאמר לעכו"ם ויביא והוא מעטא אלו שייך אלא נדבר דמטי ליה הנאה מיניה כגון אכילה וביצא בו אבל מצות לא ליהנות ניתנו ולא נאמר לעכו"ם רהוה ליה מצוה הבאה בעבירה: פירשו

התחמטת אפי' עפ"ה סגי כמו בחמטת יריד דנוגור' כש"ע סי' תרל"ה דבעשה בחתיכה כשתון שם הגדים חלל עפ"ה במשך שבעה לשם סוכה וחמטת אח"כ והשלימה לעשרה כשירה ובחמטת מלמטה בקרקע הסוכה וגם שייך כשר כש"ע ע"ס. וע"כ בשביל דהפנות מחלה עפ"ה ח"ל על הסכך שם סוכה. ור"ג ינמא דשם סוכה על העטף שהתקדש לסכך ושחמטת התקדש ליהבשר:

קסח שנתת לרבב בסוכה של סעודה פוטרת כל טיול בו. עמ"ס הרא"ש פ"ד דסוכה סי' ג' מ"ח לפי שיעקר הקצט דבסוכה אכילה. וטיול ושינה שבסוכה טעלים באכילה והוא פוטרתו. ובמג"א סי' תרל"ט ס"ק י"ז כ' דמשמע ברא"ש ועוד ס"ס תרמ"ג דאפי' נכנס לישב בה קודם האכילה או מנרך ע"ס. ולכאורה ק' מ"ס מהמבואר בש"ע סי' רי"ב ס"א דבעיקר ועל דמנרך על סעודה ופותר היינו כשאוכלם ביחד או בעיקר חתים אלל בשביל העטף החילה בו מנרך על האוכל חתים ע"ס. ואמאי לא יבדך הכא על הטיול או שינה שמקודש אף שהוא עטף. ור"ל דשמי ברכת המזות מנכרת הוכיח דשם העטף לפי שאכור ליהנות מעוה"ז בלי ברכה. ומיד חשיב דנמה קודם שבת לעיקר:

קע לולב ואחרונת הבא מחוץ לתהום ביו"ט בו. כ"כ הבי' סי' תרנ"ה מהמרדכי. אך בטו"ט ע"ס לא הזכיר אחרונת רק לולב. ולכאורה י"ל כמו שמלמד בחש"י בשמים ראש סי' ל"ב באהרוג שנתקן ביו"ט ממחומר דאכור באכילה לוינו' ובאין בו יחסר אכילה אינו ולא בדיאיתא בסוכה דל"ה ור"ל ליהנות דגם בשביל אכור דרבנן לי"ח לכ"ס ע"ס. וח"כ הי"ז כיון דהאחרונת אכור באכילה לגי שהוכח בשבילו אינו יולא ולכן לא נקטו אחרונת אמנם ל"ד לנחומר דלכ"ע אכור משא"כ מחוץ לתהום דעתיא למי שלא הוצא בשבילו כמבואר בבית דכ"ד. ה"ל כחידוש עהורה דגם

רק לדבר שיש סכנה במיטתו. ויולמח מה דחולה מסוכן שא"י לדבר יש להאכילו אף שלא נראה מרוב בני אדם שהוא מסוכן אם לא יאכל. ומשום דהאכילה לא גרע מלר"ך ק"ח דיתכן לחלל שבת לחולה מסוכן אף שאין סכנה מחמת מניעת הדבר. ולכאורה הי' אפ"ל עפמ"ס הרא"ש פ' יו"ט סי' י"ד בשם הר"מ דכיון שהחולה התירה פקוח נפש או כל מלאכה שצריכה שבת בשביל חולה ש"כ סכנה כאילו עשהו בחול ולכן שוחטין עבודו ואין מחללין אותו בנייה וע"ס ק"ג בשם הרשב"א דה"ל אי שבת הותרה אלו פ"ג או דהוי דל"ת שבת דהוי מחללין אותו בנייה ע"ס. ואי נאמר דשבת הותרה י"ל דרק מלאכה יש להחיל לחולה מסוכן אף כשאין במיטתו סכנה. ולא אכור אכילה דיוה"כ דלא הותרה רק דחול'. אך כשצות בשמים ראש סי' ל"ע תמה על הר"מ דמה שחטתו שבת מנכילה או שכולן הותרה או שצ"ן דחול' ע"ס:

קסז חזקת שאין ב"ד מתעללין בו. בלא"ה סוף הל' יו"ט הביא הירוש' זה דפ"ק דתלה ופי' דהיינו שאם היו לריכין לעשות שני יו"ט לא היה ב"ד מתעללין לתקן ע"ס. ופי' זה דחוק ואין אחי הירוש' זרעים לענין צמטריס. והג"ל עפמ"ס הפ"י דר"ה ד"ט ע"כ שאלו י"ל למר שקובא ובר"ה כי אחא גולא דרשות ביד ב"ד בידעו ע"פ חשבון שר"ף לקדש דמקדשין בזהו יום ועדי ראי' לא מעבדי. ובט"א סד ד' כ' ע"כ בדי"ה אמר לו חכב בדי"ה דהא דל"ל לעשות שני ימים יו"ט מספק שגא עיברו לאלול הוא מה"מ דאולי' בחר רוב שנים דאין אלול מוטב ע"ס. וח"כ י"ל דזה כונת הירוש' דחזקה שאין ב"ד מתעללין לקדש חשדי ביום ל' לאלול. ובפלתי בבית ההפקח כתב דהירוש' ראי' להרמב"ם דסד"א מה"מ לקולא דר"ל דאמר ח"ס מותר נוה"מ תקשי דיתענה ב' ימים שלא יאכל כמותה כבדי אכילה פרס ומ"מ אין ס"ג דהא יאכל פחות מכשיעור וע"כ משום

דגם 'ישראל' יואל באתרוג הדומה טורח משום לחזי לכהן כמ"ש החוס' בסוכה דל"ה ע"ב גד"ה דחי ע"ש. וס"ג בשביל סימך אכילה דמי שלא הובא בשבילו יואל גם מי שהובא בשבילו. אך הר"ן מפרט על תרומה טהורה אם נעל כשר. היינו נעטל כהן שהוא שלו ע"ש. ולפירושו הי' אפ"ל דלרף טיבה להוטל סימך אכילה. אך רחוק שיכוננו לה; ובמ"ש רבינו דל"ש חשש שיאמר לעו"ג להביא רק במניין ל' הגאה כחכילה ומלות ללה"י. הנה ס"ס תקפ"ו הובא זה אם להסיר דשורף שהובא מתוך לחמוס וכ' שם מהדוקה דלחין חוקשין בו ע"ש. והג"ל דלחין י"ל דלדור הרוקח לענין לולבואוהאעפ"ש הב"י בלוחו ס' מהכל בו דמגור הגאה משופר אדם אחר חוקע לו והוא נעמו אמר הגאון שאסור לתקוע אף תקיעה דמלוה שיש ב"א שנהיין כשהתקועים בעלמאן וזש הגאה הגוף יורא לשרוי. מטעם דמלות לאזי ליהנות יתנו ע"ש. ואם כן חולי גם הרוקח כוונתו דמי שהובא בשבילו לא יתקע בעלמא דכיון דיש הגאה הגוף לתקוע ע"ש שמה שח"ה הגאה הגוף להביא כבמדי דלכילה. וזה ל"ש בלולב ואין אחי ספר הרוקח לעינין בו. ובמ"ש רבינו דלא נאמר לעב"ס דהו"ל מלוה הכב"ע. כוונתו

גם בתק"ח אך יתקנו לעקור ד"ת בקום ועשה ע"ש. הנה ביבמות דפ"ח ע"א בתור"ה מתוך ובדפ"ט כ"ה כיון כחבו דנדבר הדומה יש כח בידם לעקור גם בקום ועשה. ובבית מאור חלה"ע סי' א' כ' כמאורי קטנה יתומה דתקנו רבין אף אי יאסור חוסה בלא קדושי תורה דלוא ג"כ משום דמלו לעקור דל"ת בקום ועשה דכבר הדומה ע"ש. וא"כ י"ל בשאי דנראה לח"ל להוסיף במעשה על ד"ת כולו משום דתשבו זה לדבר הדומה:

קעב ענוו ביום לוס תעיתמו כי למחר אשכ בתענית. ברא"ש פ"ק דתענית סי' י"ג מבוחר דעה השאלמות דמתפלל ענוו ובק"ל שם מפרט דכוונתו ע"ד המבואר כהא דמסיים כי למחר אשכ בתענית ע"ש. ובב"י סי' תקס"ג הביא שמשאל הא"ח אף יאמר ענוו בתפלת המנחה ויחזיק אינו מתענה והשכיב שמתחילת המנחה מתחיל התענית כהא דברכות דף כ"ז מתפלל אדם של שבת בע"ש ע"ש. ומשמע דלהא"ח אומר כל הנוסח כביום התענית. דחי כהא דמסיים כי למחר אשכ בתענית לק"מ דהא מפרט דעל תענית למחר קאי. אך לע"ק דאף דהסביר הר"ן בזה דאומר ענוו בתענית אף שיאכל גלילה

קעב קיי"ל כשמואל דאמר בתפילת המנחה מקבל עליו תענית ורבי יהודה היה רבי לומר בשומע תפלה (קעב) ענוו ביום חוס תעניתו כי למחר אשכ בתענית ואם קבל קודם שפחה שפיר דמי ורבינו גרשוך אומר דמי כלייל שלפניו:

דיני תענית

קעב כמותו דבני אדם רניליון להתענות כגון ב' ימי תשובה אע"פ שלא קיבלו עליו מאתמול סתענה (קעב) בבח"ג א"צ לקבל:

קעב פירש רבינו אבי העזרי דהא דאמרינן כל תענית שלא שקעה עליו חמה אינו תענית ה"מ לסקבל עליו תענית סתם כגון האומר הריני בתענית למחר אי נמי ב' צובות אבל ב' ימי תשובה (קעד) או תענית חלוס ציערא בעלמא קביל עליה כמו אנשי מישמר וכן העירו

דמט"ה ים להסיר אף כתיבא דמלות ליהנות יתנו וכ"מ בחי' אר"ש על המדרכי רפ"ג דכוכה בשם הר"ש כן אברהם ע"ש. ולאכאורה בללו הכבדל דלא שכיח שיעשה מלוה ע"י עבירה. י"ל ע"פ מאי דמשמע בחוס' בשבת דק"ב ע"א ד"ה ואם בשם ר"ש הוקן לחלק דבהנחת הגוף דישאל ע"י מעשה עו"ג בשבת לא אמרי' עו"ג אדעת' דנפשי' עבד אבל הגאה אחריאח דישאל שרי כשעשה הטו"ג מדעת' דנפשי'. ובש"ע סי' שכ"ה סי"ג מבוחר דבלוקע עו"ג עשבים והאכיל לבהמה ישראל ח"ל לחמות בידו לפי שעה וכ' המג"ל שם ס"ק כ"ט מהמדרכי וסמ"ק דל"ד להדליק נר לפי שופר הנה מהאסור אבל בהמותו שרי ע"ש. והנה אפילו אי מלות ליהנות יתנו א"ל לחשוב להנחת הגוף אלא כשאר הגאות חשיב הגאה דקיום המלוה ושפיר ים להסיר הגאה המלוה ללובב כשהביאו העב"ס מחוץ לחתום כמו דשרי הגאה דלכילת בהמתו וע"ש בס"ם שכ"ה בזה דחליטין ודוק ואכמ"ל:

קעא

ובתקיעת שופר איכא טעם אחר. עי' בר"ה דכ"ח ע"ב בתורה ומגא. והרשב"א בר"ה דמ"ו תבב דליכא ב"ת בתקנת חכמים לנזרך דכתיב בתורה אשר יורוך. ובת"א שם ה'ק' מדאמרי' במתן ד' שנתעורר במתן א' דלר"ל ינתן במתן ד' וא"ל ר"י ה"ה ערב על ב"ת. והרי דל"ל דלח"ל ינתן במתן ד' כדי לקיים זריקה למתן ד' כתיקון אין לך לנזרך גדול מזה וליכא ב"ת וכ' דלח"ל דזהו תשובת ר"א דבתעוררות לייבא ב"ת הוחיל ורחוי לתקן במתן ד' בו"ש ע"ש. ולי קשה שיש מיעורבין דל"ד דת"ק דלא חסיד כמולא תפילין להכניס שמים סכר לעבור ב"ת לא לא בני כונה ע"ש. והיא גופא תקי דבשימור א"ל הכניס משום כיוון תפילין לא יאה איסור ב"ת להרשב"א. וע"כ לא אמר הרשב"א דבשביל איזו תקנה קלה שנות לח"ל להוסיף רק כשרב הסכרה להחזקה מסרו הכתוב דלכתיס מע"פ התורה אשר יורוך שבידם להוסיף. ובתפילין דגם כשלא יעבור על ב"ת יכניס עב"ס זוג זוג לא ב"ל להוסיף בשביל השרי' יתיר. וכן בתעוררות דמים שייך פלוגתא אם רחוי להוסיף בשביל הדיקון המתן ד' כיון דבדעיבד כשר במתן א' רק כבוספת יו"ט עמי והוספת התקיעות בזה נראה להם שעל גון זה רשות בידם להוסיף. ובק"י ה"א דחי לא פקע איסור ב"ת

קעב ענוו ביום לוס תעיתמו כי למחר אשכ בתענית. ברא"ש פ"ק דתענית סי' י"ג מבוחר דעה השאלמות דמתפלל ענוו ובק"ל שם מפרט דכוונתו ע"ד המבואר כהא דמסיים כי למחר אשכ בתענית ע"ש. ובב"י סי' תקס"ג הביא שמשאל הא"ח אף יאמר ענוו בתפלת המנחה ויחזיק אינו מתענה והשכיב שמתחילת המנחה מתחיל התענית כהא דברכות דף כ"ז מתפלל אדם של שבת בע"ש ע"ש. ומשמע דלהא"ח אומר כל הנוסח כביום התענית. דחי כהא דמסיים כי למחר אשכ בתענית לק"מ דהא מפרט דעל תענית למחר קאי. אך לע"ק דאף דהסביר הר"ן בזה דאומר ענוו בתענית אף שיאכל גלילה

דאח מפני הקבלה שקיבל מבערב דיום של תורה לכ"ד מערב עד ערב רק בזה הקילו והובא בב"י סי' תקס"ה ע"ש. אבל עכ"פ ויתר מן ערב עד ערב ל"ש תענית מן הסתם וא"כ ל"ד לתתפלל דשבת בע"ש דכיון דמתפלל ערביה דנתת י"ל דלגבי השכיב אז כשבת חבל כהא דמתפלל מניחה דשיין ליום שבער אף נחשבו ליום התענית דאח יוס להנחה וזלתי דסחרי ועי' במג"א סי' תקס"ב סק"ה. ודע דמשלון רבינו תעיתמו ששמע כדמ"א ריש סי' תקס"ה דגם יחדו תפלתו אומר בלשון רבים וזלל כמש"ס הע"י דהוי שקר כיון שאין רבים מתענים ע"ש. דודאי אין נכ"מ לעינין שקר כיון אומרי ביום התענית לתאמרו קודם התענית. והר"מ סי' תקס"ה כ' דיכול לומר תעיתמו כלומר כשיענו ע"ש. ולע"ק ממש"ש הטור מהאורחים שאין לומר חלה כנוחה שמה יאחזו בזולמום שילטוך לחלו ולמלא שקרן בתפלתו. ולהר"מ דים לפדש תעיתמו לשון רבים אלאמת שיעטנו רבים עמו אף דעתה כשמתפלל אין רבים מתענים עמו. ה"י נרשם תעיתמו אלאמת שיעטנה הוא ג"כ עם הרבים אף דהיום לא יתלו תעיתו דכיון בלשון תעיתמו כולל איזו יחד עם אחריהם לכאורס אין לחלק ביניהם. ובמ"ש רבינו ואם קיבל קודם שפחה שפיר ע"ד. וזה כסמדרכי שהובא בב"י סי' תקס"ג כשמואל מודה לרב ע"ש. ובמ"ש רבינו מר"ג. עי' בע"ז דל"ד ע"א בחוס' סד"ה מתענין:

קעג

כבס"ג ח"א לקבל. עי' במג"א סי' תקס"ב סק"ג מההה"ד משום דמקבליס ועומדים מכה מנגסה ע"ש. והוא בתה"ד סי' קמ"ו. ומש"ש דלפטר בל"ז גדול נמי מפתחי תריוויס עומי לזה דל"א להשליס. דלחין מקבל בתפלה. וגם מלוה דלערא בעלמא קיבל ע"ש. כיון לאמת דכח"ל שגרסם במנימו הל' תענית סי' ח"ד מבוחר כן. אך מש"ס בתה"ד דבמרתנה ב' א"ג ימים לרף לקבלם בתפלה בעליה מקודם. לכאורס ל"ל בתפלת המנחה מקודם כמבוחר בע"ז סי' תקס"ב. דמ"ס משאר תענית:

קעד

או ח"ח לערא בעלמא קיבל כו'. זה הובא בב"י ס"ס רמ"ט והביא מהגמיו' דת"ח בער"ש משליס דכיון שהוא מפני הסכנה לכעל חלוס רע אין להקל שמה לא יועיל לכעל כשלא תענה עד הגילה ודעד דלחי' בשבת מתענה לכתיולת ע"ט

ע"ש. והנה היה מלאכי העזרי פשיטא לי' דמצטל ההלום רע גם בלא כהמלה. דגם בחול ח"ץ להלום. אך צמ"ט רבינו בכו' קמ"ח מאבי העזרי ועבדיו לון מתענין ח"ח בשבת דלון בקיאת כפתרון הלומות ומסוק ופשוט דרוחין שבת עיין ע"ס.
 זיה לכא"י קסא להכי העזרי לחמלי לא דתו שבת גם מפני ספק ס"י. והי' חפ"ל עמ"מ כחוספת ויה"כ צימא דפ"ג כהא דנשבו כלב שומס דלון מאלכין לחו מחל ככד עלו. דהיינו דרפואה שאינו מועיל בטבע אלא כסגולה לא סודר ספיקו בעמ"ס איסור ע"ס. וי"ג גם כה"ח בשבת להסכסו והרפואה סוף דרך סגולה לא סודר תענית דשבת אלא צוממס דידעו שההלום רע והתענית יבטלו משא"כ עכשיו ודסקר הוא לא הוטר ספק סגולה במקום איסור. אמנם אף דההמהרה דמתענין גם עכשיו אין ראי' דמותר משום ספק סי' (כמג"ש) ד"ל דהוא משום דמתחזקין דגם לון בקיאת. אך מדפסקי' בש"ס ס"ס רמ"ע דמתענה ח"ח בעזר"ש עד ללא סטוכבים ח"ח הוא מטעם הגמיו' דשמא לא יועיל לנכטו כהלא יתענה עד לילה מוכח דגם כהלא ספק פ"ג דוחה שבת. ובמג"א ובמג"א סי' רפ"ח ס"ק י"ג הו"ע דבשבת מאלרע וליך לרחמי' יבקש ויפול על פניו ביחיד דהא אפי' תענית שרי בשביל הלום.

כמו שסינף עלמו קלה ע"ש. ומשמע דלא מיקרי תענית שעות רק כשפוסק מאכלתו כפי שהי' רגיל להיכל סיווג קלה. וכבר כ' הכ"ח סי' תקס"ב דהרמב"ם ורדב"ם בחדא מציע קיישו ע"ש. וח"כ גם הרמב"ם מיידי כש"ס סיווג היום ע"ה התענית שעות שקיבל וח"כ מ"ל גם העזרו על רבי אליעזר בר' נתן שלא היה מתענה ב' ימי תשובה (אלא) עד שקיעת החמה אבל ביציאתו מביהכ"נ היה אוכל מיד:
קעה (קעה) הלה שמתענית לשעות כגון אם קבל עליו שלא לאכול עד חצי היום ושוב התענה כל היום מתפלל תפלת תענית והיה רבי' יצחק רגיל לומר ביום שלפני התענית הריני בתענית למחר. וגם א"צ להוציא בשפתיו אלא במחשבה שני ויא' שאין לחתום התענה בעת צרה ומושיע שאין חותמין בשבתים אלא העונה בעת צרה וכן נוהגים באשכנז. ויחיד ששבת ענו אין מחזיקין אותו. וש"צ ששבת ענו בין נוהל לרופא נסתפק בספר האשכול אם כוללה בשומע תפלה או אם אוסר בין ברכה לברכה ברכה בפני עצמה במקום שנוצר או אם אינו אוסר כלל:

ע"ש. והנה היה מלאכי העזרי פשיטא לי' דמצטל ההלום רע גם בלא כהמלה. דגם בחול ח"ץ להלום. אך צמ"ט רבינו בכו' קמ"ח מאבי העזרי ועבדיו לון מתענין ח"ח בשבת דלון בקיאת כפתרון הלומות ומסוק ופשוט דרוחין שבת עיין ע"ס.
 זיה לכא"י קסא להכי העזרי לחמלי לא דתו שבת גם מפני ספק ס"י. והי' חפ"ל עמ"מ כחוספת ויה"כ צימא דפ"ג כהא דנשבו כלב שומס דלון מאלכין לחו מחל ככד עלו. דהיינו דרפואה שאינו מועיל בטבע אלא כסגולה לא סודר ספיקו בעמ"ס איסור ע"ס. וי"ג גם כה"ח בשבת להסכסו והרפואה סוף דרך סגולה לא סודר תענית דשבת אלא צוממס דידעו שההלום רע והתענית יבטלו משא"כ עכשיו ודסקר הוא לא הוטר ספק סגולה במקום איסור. אמנם אף דההמהרה דמתענין גם עכשיו אין ראי' דמותר משום ספק סי' (כמג"ש) ד"ל דהוא משום דמתחזקין דגם לון בקיאת. אך מדפסקי' בש"ס ס"ס רמ"ע דמתענה ח"ח בעזר"ש עד ללא סטוכבים ח"ח הוא מטעם הגמיו' דשמא לא יועיל לנכטו כהלא יתענה עד לילה מוכח דגם כהלא ספק פ"ג דוחה שבת. ובמג"א ובמג"א סי' רפ"ח ס"ק י"ג הו"ע דבשבת מאלרע וליך לרחמי' יבקש ויפול על פניו ביחיד דהא אפי' תענית שרי בשביל הלום.

קעו

כתב הרבי אליעזר מסיין הא דאמר נבי נזיר שנקרא הוטא על שציער עצמו מן היין וכן ליושב בתענית דוקא שעושה כן בכעסו אבל לשם שמים לא ושכר התענית גדול כדאמר בברכות גדול היושב בתענית יותר מן הצדקה זה בנופו וזה במסוגו. ובפ"י נדרים שלו כתב שזוהו שיבוש דסקרא נפקא לן דכתיב וברר עליו וכו' (קעו) וקרא משתעי אף בגודר לשם שמים דכתיב קדוש יהיה:

קעז

פרש"י וריב"א הורה הלה למעשה דהא דאמרינן לוח אדם תעניתו ופורע מיירי אפילו אמר יום זה וקבלו עליו מאתמול. וכן פרש"י שגדר להתענות ביום פלוני וכן דעת ריא"ז ורייק לישנא דפורע דמשמע שייחד היום דאי ביום סתם איירי מאי ופורע

פ"ג דמצינא סק"ה בחתימה דהנפרע לעמו ישראל מכל צדדים הלא המושע. דליוו חתימה בשנים דשייך אהרדי ב' ע"ש. וחלי ב' י"ל ע"ה ז:

קעז

וקרא משתעי אף בגודר לש"ס דכתיב קדוש יי'. וז"ע דבתענית ד"א מוקד שמואל דסובר מיר חוטא. קרא דקדוש יי' דלינדול פדע קאי ששערו אכור כהנאה והוא ענינו לא נקרא קדוש כפרש"י ע"ש. וח"כ שפיר"י דוכפר עליו מיידי בעשה כן כבעטו ולא כעשה לש"ס. וז"ל דרואיתו מר"א שם דוקרא קדוש ד"ל בגמ"ס וס"ה לנמואל אף לפי' לא א"ש לשון אף בגודר לש"ס רק לשמואל וקרא בלשון. ובגמורות ארי סק' דלכ"ע גברא לא נקרא קדוש מוא' דקדושת דל"י ע"ש. וע"כ ז"ל דעיקר פלוגתאן כהכרזא. וכשוקמי בחזרות לש"ס שייך סברה הסו' בתענית שם דקאח חטא ית בהמזוה כהא דח"ח בשבת כן סובר שמואל וז"ל אף כןן חטא כלל וע"ד אסמכתא דרית ר"א זס מקרא. אבל בגודר חטא כל"ע נקרא חטא. ולפי"ה ה"מ ר"א לראקמי הוא דנקרא חטא וכפר מיידי בגודר כבעטו אלא דכל"ה משי שפיר כהוא דסאיב נפשי' וע"כ כפרש"י דזון:

קעז

רב' בא"ז ה' תענית סי' ח"ה כהן כן בשם רבינו שלמה וסוף רש"י. ובש"ע סי' ח' תקס"א ס"ב ובמג"א ס"ק י"ג כהוא מהגמ' דבגודר להסענות ואלאם יסול לפרוע ביום קר' אש"פ שהגדר סי' בימים ארוכים וכו' ספרמ"צ דבקיבל עליו להסענות כה"כ בקיץ פשיטא דא"י לרחותם לימי החורף דסוי כיום זה ע"ש. ולע"כ להסוכרים דגם ביום זה מצי' ללוות ולפרוע זה מהי פדעון דיוס קר' עזר יום ארוך דגמ' לא מיידי מיום זה. והנה כשהי"מ' בזמן מועט אלוי י"ל דדמי להא דב"מ דע"ה ע"כ לעמך ריבית כל ימי גדיד אחד ופרש"י ולא דקדק בדבר לחוס שמה יום אחד יתא ארוך מחזירו ע"ש. וה"ג אין לחוס כה"כ. אך כה"כ דמק"ז

כמו שסינף עלמו קלה ע"ש. ומשמע דלא מיקרי תענית שעות רק כשפוסק מאכלתו כפי שהי' רגיל להיכל סיווג קלה. וכבר כ' הכ"ח סי' תקס"ב דהרמב"ם ורדב"ם בחדא מציע קיישו ע"ש. וח"כ גם הרמב"ם מיידי כש"ס סיווג היום ע"ה התענית שעות שקיבל וח"כ מ"ל גם העזרו על רבי אליעזר בר' נתן שלא היה מתענה ב' ימי תשובה (אלא) עד שקיעת החמה אבל ביציאתו מביהכ"נ היה אוכל מיד:
קעה (קעה) הלה שמתענית לשעות כגון אם קבל עליו שלא לאכול עד חצי היום ושוב התענה כל היום מתפלל תפלת תענית והיה רבי' יצחק רגיל לומר ביום שלפני התענית הריני בתענית למחר. וגם א"צ להוציא בשפתיו אלא במחשבה שני ויא' שאין לחתום התענה בעת צרה ומושיע שאין חותמין בשבתים אלא העונה בעת צרה וכן נוהגים באשכנז. ויחיד ששבת ענו אין מחזיקין אותו. וש"צ ששבת ענו בין נוהל לרופא נסתפק בספר האשכול אם כוללה בשומע תפלה או אם אוסר בין ברכה לברכה ברכה בפני עצמה במקום שנוצר או אם אינו אוסר כלל:
קעו כתב הרבי אליעזר מסיין הא דאמר נבי נזיר שנקרא הוטא על שציער עצמו מן היין וכן ליושב בתענית דוקא שעושה כן בכעסו אבל לשם שמים לא ושכר התענית גדול כדאמר בברכות גדול היושב בתענית יותר מן הצדקה זה בנופו וזה במסוגו. ובפ"י נדרים שלו כתב שזוהו שיבוש דסקרא נפקא לן דכתיב וברר עליו וכו' (קעו) וקרא משתעי אף בגודר לשם שמים דכתיב קדוש יהיה:
קעז פרש"י וריב"א הורה הלה למעשה דהא דאמרינן לוח אדם תעניתו ופורע מיירי אפילו אמר יום זה וקבלו עליו מאתמול. וכן פרש"י שגדר להתענות ביום פלוני וכן דעת ריא"ז ורייק לישנא דפורע דמשמע שייחד היום דאי ביום סתם איירי מאי ופורע
 פ"ג דמצינא סק"ה בחתימה דהנפרע לעמו ישראל מכל צדדים הלא המושע. דליוו חתימה בשנים דשייך אהרדי ב' ע"ש. וחלי ב' י"ל ע"ה ז:
קעז וקרא משתעי אף בגודר לש"ס דכתיב קדוש יי'. וז"ע דבתענית ד"א מוקד שמואל דסובר מיר חוטא. קרא דקדוש יי' דלינדול פדע קאי ששערו אכור כהנאה והוא ענינו לא נקרא קדוש כפרש"י ע"ש. וח"כ שפיר"י דוכפר עליו מיידי בעשה כן כבעטו ולא כעשה לש"ס. וז"ל דרואיתו מר"א שם דוקרא קדוש ד"ל בגמ"ס וס"ה לנמואל אף לפי' לא א"ש לשון אף בגודר לש"ס רק לשמואל וקרא בלשון. ובגמורות ארי סק' דלכ"ע גברא לא נקרא קדוש מוא' דקדושת דל"י ע"ש. וע"כ ז"ל דעיקר פלוגתאן כהכרזא. וכשוקמי בחזרות לש"ס שייך סברה הסו' בתענית שם דקאח חטא ית בהמזוה כהא דח"ח בשבת כן סובר שמואל וז"ל אף כןן חטא כלל וע"ד אסמכתא דרית ר"א זס מקרא. אבל בגודר חטא כל"ע נקרא חטא. ולפי"ה ה"מ ר"א לראקמי הוא דנקרא חטא וכפר מיידי בגודר כבעטו אלא דכל"ה משי שפיר כהוא דסאיב נפשי' וע"כ כפרש"י דזון:
קעז רב' בא"ז ה' תענית סי' ח"ה כהן כן בשם רבינו שלמה וסוף רש"י. ובש"ע סי' ח' תקס"א ס"ב ובמג"א ס"ק י"ג כהוא מהגמ' דבגודר להסענות ואלאם יסול לפרוע ביום קר' אש"פ שהגדר סי' בימים ארוכים וכו' ספרמ"צ דבקיבל עליו להסענות כה"כ בקיץ פשיטא דא"י לרחותם לימי החורף דסוי כיום זה ע"ש. ולע"כ להסוכרים דגם ביום זה מצי' ללוות ולפרוע זה מהי פדעון דיוס קר' עזר יום ארוך דגמ' לא מיידי מיום זה. והנה כשהי"מ' בזמן מועט אלוי י"ל דדמי להא דב"מ דע"ה ע"כ לעמך ריבית כל ימי גדיד אחד ופרש"י ולא דקדק בדבר לחוס שמה יום אחד יתא ארוך מחזירו ע"ש. וה"ג אין לחוס כה"כ. אך כה"כ דמק"ז

דמקץ לחורף חלוי ל"ח פרעון יוס קר צמד חיון דיוס ארוך . ונכחורה י"ל עמ"ש הרא"ש פ"ק דתעמיד סי' ע"ג מהראב"ד דמסי פדיון במשון עבור המעמיד והרא"ש כ' דלחץ לפדות תעמידו כמשון דכיון כשעמיד גדולה מלוקה עזר בגווה וזה כמשון ממלא

עו' צ"מ סי' תנ"ו למשנת ראב"ד קב וקח קף כנרייהא יעו"ש . ונגזרותו ארי כמעמיד דר"ב תהדרר מהיריבא דרבי פסחים ר"א כן יעקב כמקס רבי ע"פ . והדום שלא דבר מהשינוי דכפסחים גרם דר"ש . סובר ער קריאה הגבר וכתעמיד היריבא ר"א כ"ב

דלחץ המעטט עוב ע"ש . וה"כ כהשולמו יוס קר צמד יוס ארוך י"ל להראב"ד דלחץ קפיד על השינוי מהני ומי שיסבור בזה כהרא"ש לא יהי ביזס זה וזה ביזס סתם הדיוס הארוך שהמחיל להחממתו אצט מעיקר דקרו : ויש חולקין בדבר . טונטו למחלקין בין אחר ענוו ללחץ אחר לפגותה ל"ש על ספק . ור"א כ' כהשוכס . כ"כ הדי"ט סי' תקס"ח מהראב"ד והרא"ש . וזה הזכיר מהש"י הרי"ף שג"כ סובר הכי :

קעה שזה הוא ירלה ויכיר כטכוד שנת הוא יושב כהעמיד . כצ"י סי' רפ"ח כ' ב"ס הראב"א טעם אחר וזהו שלא יתעבר לנזק מליטה וכפרס ע"ש . והלחורה לטעם זה היה אפ"ל בני כפרה אחרה דעדק ביוס ב' להעממת שזהו יומא דרחמי ועדק בו התעמיד מביוס רלאון [ע"י כהנ"ד סי' ע"ה ע"ה לעינות] . דמי קף למ"ש כהנ"ד סי' ל"ה לענין כרחה כהנ"ד דהיא דלחץ למחם שפעטור המלוה משהיו ארחה כדי לפשותה מן הטובחר וזהו כשי"ס למחם שפעטור זמן המלוה לגמדי והובא כהנ"ד סי' כ"י ע"ש . וה"כ לפני כהנ"ד הראב"א סי' אפ"ל דהעמיד יוס ב' דהוא יומא דרחמי קף שיהא תואמר מיזס א' ועדק ביוס א' שהוא מוקדם ולאו יומא דרחמי תש"א"כ להעמם למחם שפעטור כהנ"ד להעממת דוקא ביוס א' להיכר שמהעמיד מחמת ההעמיד דכנת : **קעמ** כחילו הקדכתי על המוצח כ' . לכהורה ק' לג"ש מהג"א סי' א' סס"ק י"א מהש"ס דכנת וי"ע לל יאמר יבי רלון דלחץ קרבן דרבה ב"א כ"ס ע"ש . וה"כ חוץ יאמר כחילו הקדכתי על המוצח כה אמי' א' יאמר לחייב מלכו דמי לפדות ב"א סי' אפסר ח' כנת וי"ע . וחולי י"ל דק כחילו הקדכתי טולה דבהמת דבר הקדכה בלמת הוא כחול בוס דוקא הוא די"ס קידרל לתומרו כנת וי"ע . מש"א"כ כחול דוס ולדוס דגס כחול חיו בר סקידס למצוח ועומכ דלחו רק ע"ד יקר למוד ולזה חוץ קידרל לתומרו גס כנת וי"ע . והכס למ"ש כהנ"ד לטיל סי' קט"ב מהדי"ט דיכול יחד כשהעממת למח תעמידו קף ש"ן רביס מתעמיד בו דהוואו כשהעמיד ע"ש . ומבולר דלחץ מוכרח דקחי של שעת אמירכו . ולפי"ל כלהורה חוץ קידרל נמי למח היס"ד דים לפרט כחילו הקדכתי כחול :

ופרע הלא אינו מחויב בזה יום יותר משאר ימים דדוקא לסעודת מצוה ולפחות בשמחה וסריעות . ונסתפק כספר האשכול אם כבר אמר ענינו אם לוח אורנו ואם לאו . ויש חולקין בדבר . ורב אלפס כתב בתשובה דלא אמר לוח אדם תעניתו וכו' אלא במי שיש עליו מספר ימים פתם ולא יחד היום אבל יחד היום בעצמו אינו רשאי ללות וכן דעת הר"ם במז"ל :

קעה כתב רבינו קלונימוס שזכרון הוא אין מתענין בשבת תענית הלום כולל דאין אנו בקיאין בפתרון חלומות כבימי רבותינו ומספיקא אנו מתענין וכ"נ לרבינו אבי העזרי . ואין המנהג כן . וגם רבותינו הגאונים לא נהגו כן דכיון שהראו לו בחלום ע"י מלאך ואם השמים היו ספק נפשות ודוחין עליו את השבת . וכן הוא תלמיד חכם יושב כל היום ולימד בתעניתו ויחבצר לו . וליתוב תענית לתעניתה ואמר ריא"ר דמצוה מן המוכרח לישב בתענית ביום ראשון (קעה) שאז הוא נראה ויכיר שלכבוד שבת הוא יושב בתענית וכן המנהג ואין משנין מן המנהג ובירושלמי אמר אסור להתענות כשבת עד ו' שעות ובלא חלום סידי :

קעט הורה רבינו שמהל ב' דוד הלוי וצ"ל יחד שיושב בתענית בין בשבת בין ביו"ט אומר לאתר תפלה אלפי בוסן שכית המקדש וכו' תפדה דרב ששת ר"פ היה קורא רב ששת כדחוח יתיב בתעניתא וכו' עד (קעט) כאלו הקרבתי על המזבח ותרתינו יהיו לרצון וכו' ואינו אומר כלל ענינו וכן קיבל מרבותיו . ובתוספת רבינו פרץ דברכות כתב בשם הלכות גדולות דאומר ענינו באלפי נצור :

קפ מותר לשחת בתענית לאחר שישן דאין קבע לשתייה ואף כי לא התנה מיהו אכילה אסור בו לא התנה (קפ) ואם התנה אפילו אכילה שרי . ופר"ח דוקא ביטן או אכילה אסורה בלא תנאי אבל מתגמגם לא : **קפא** אמר בירושלמי דנדרים פרק קונם נדר להתענות ושבת (קפא) ואכל כוית איבר תעניתו בשם רבנן דתמן הוא דאמר יום סתם הוא אם אכל יום זה מתענה ומשלים :

קפב המתענה רשאי למעום מן התבשיל עד רביעיתא ואינו מברך (קפב) ופר"ח שצריך לפלוט ולא בולע ויא דוקא בתענית שקבלו עליו אבל תענית צבור לא ; יולדת

שמעון וסחחלוט ונירסחלוט ג"דנחמת תרי פלגותיה מיקטו דלח"י פליג טס ר"ש [דכיונו רש"ב דירו"ש] ורבי פליג עס ר"א כ"ב שמשון : **קפא** ואכל כוית איבר תעמיו כו' . כפ"מ סי' תקס"ח סק"ב הביא מהמג"א דבגלל פסחה מכזיס מתיסי תעמיו ואל"ס יוס אחר ואסור לאכול ביוס יוסר ומכ"ח ישמע דלחץ ביוס סתם ופחות מכזיס איבר תעמיו דוקא טעס ופלג לא איבר תעמיו וכב"י הקס"ז ע"ש . ולא מלאחי משמעוה כ"כ כב"ח . אך ל"ל דעס מקוס לוח לקולא ולל לתומרל דכרכות ד"ד בני סכרוי כהעמם מהו שיניעוס אכילה וסחי' קביל עני' וליא א"ד הגלה קביל ותיכא ח"ל עומס וחין כ"כ כלום תלי"ס משעמח א"ל כרכה כו' והביא ביצועה יעקב ריש סי' תקס"ח משעיו כהנ"ד דפשיט דלפי' אי הגלה קביל עומס

קפב דלפי' הגלה לילח וככה דא' סי' אסור לעמס ממילא כשעמס מותר לאכול לח"כ ביוס סתם ומסיק דכעמס לפי' הגלה ליכא ומותר לעמס וממילא כשעמס שגלים תעמיו ואסור ללווח תעמיו בלא חיו עמס ע"ש כארץ . וה"כ בגלל פחות מכזיס דהלי תנדי הגלה וכדנב"ך כרכה רלחונה אפחות מכזיס כנובולר כ"ח סי' כ"י משוס רלחור ליהנות מעוה"ז בלא כרכה [ועמ"ש כספרי יהור שרלח ביננות דע"ג כהנ"ד שג"ד ואסורין] תלי כ"כ כ"כ דלא אכילה קביל לא איבר תעמיו דפחות מכזיס ל"ח אכילה ואסור לאכול עוד וחי הגלים קביל איבר תעמיו וחי הגלים לא יאכיל חס לא יאכל עוד לא איבר תעמיו דיעמא אכילה קביל וחין אכילה פחות מכזיס וחין לרין ללוס יוס אחר וחס ידלס יאכל עוד דיעמא הגלה קביל וככה כהנ"ד וע"כ ילמוד מו ללוס יוס אחר . ומסילא גמרי' דלח"י תעמיו לקולא להחירו לאכול עוד ככל סד"ר ולל לתומרל דלחץ לא ידלס לאכול ביוס שוד ח"ל ללוס יוס אחר :

קפב ופר"ח שצריך לפלוט . כהעמיד רלח"ט סי' טל"ז כ' דיושב כהעמיד עומס דיעמיו קביל וסל קעמיו וסל דלחור ח"ס ביוס"כ משוס דהוא דלחוריסא כו' וחל"כ הביא פ"ח דשילט ע"ש . ומכ"ס דסוכר דלחץ ולחור אכילת ח"ס כרדכ"ן . וס ללל כמ"ס כתחו' בנין עולס סי' י"ט סוף לוח כ"ח כפשיטות דלחור אכילה ח"ס גס כרדכ"ן דכל דחיקין רבנן כסין דלחוריסא דחיקין ע"ש . והרי מהרא"ש כהעמיד רלח"ט לל משעמ ח"י . אך ביד מלאחי ככללי סדימס סי' רל"ט הביא מהריב"ש דח"ס אסור גס בליאור דרדכ"ן . חסו כהנ"מ עולס :

ונפרט דגס ר"א דמחיר בלהית ע"כ גס אלינ'י מיחא ללגנ'ת
המכונס מקודם שרי [ועי' ב"מ ס' תקצ"א]. אך חירות של
הביא בגבורות ארי מ"ש כה"ש דמלחא בלא טעמא הוא לומר
לד"ג שרי המכונס מקודם. אך כסכת בגבורות ארי כ' סב"י
ביו"ד ס' שפ"ט בשם רש"י לעמך
חבל דשרי לגנ'ת המכונס קודם
לכן והרמזין' כ' דלית נטן ע"ס :

קפו כ"א יושב לבדו . ממ"ס
הבי' ס' תקצ"ד דגס ת"ק
מודם לרז"ב' כסוף חמית דס'
רגיל לסעוד בעשרה ב"א יסעוד
בה' וכ' דלחן נראה שיהא קן דעת
הרמזים' שלא חזירי כלל הא
דכרגיל למשע ב"י יסעוד בה'
ע"ס . ומשע דס"ל דלרמזים'
מזי לסעוד ככרגיל . והג"ל דיש
למוד בזה ד"ל רמזים' פירק ס'
חמית דלחר שכבז כבלסה ז'
דלחור כבשר ויין כסעודו'
המספקת חבל שזה יין מגיעו
והולכ בש' מלח' ס' כבז בה"ל ס'
ויחא מרח כל הטעם שא"י לסבול
יותר מדאי חבל חסידים' בו' ערב
ט"ב ס' מניחין לו . לחדם לבדו
פח חריבה במלח תורה במים
ט' ע"ס . והוא מוכנז על ר"י
בר אלעאי הסוודר כסוף חמית
וה"כ חלי' י"ל אחתי שלא סעוד
שיסעוד כמסופיא כהרגיל . דס"ל
שכל חרם יהאג שיסעוד לבדו .
ומה שכבז שזו היא מרח חסידים

קפג והחיר לה ר"ת לאכול . עפ"י ס' תקצ"ד סק"ד דמר"ח
מכמע דבס"ב אסוריה כשאמרס ח"ל . והג"ה עס סק"ד
נראה דמכסיס להס"ע דמותה חף בט"ב ובחך רחומיו הביא
גס מנגילת הסנדל ביו"ב' דשרי לחיס כל' ממי שסוח דרכנן
ע"ס . והג"ל ד"ל בזה כסכרת
הר"א' פ"ח דיומא ס' י' לענין
יו"ב' דחס לא תנעול בקל
מוקפה הינים וחירה מרגשת
חבל לאכילה כשחלחר דלריכה
וחילוק ובמרגשת שסוח דלריכה
למס יאכילה ע"ס . וה"נ י"ת לחלק
בכך סכרת אכילה בט"ב מנגילת
סנדל דיו"ב' . והכ"ה ע"ס
החיר ללא כמ"ס כשחילוחס
דחיס חירה מתענס ססוח דיו"ב' עד
ל' מדאמר' כשנת דקצ"ט לחיס
ל' יוס לחאי' להכחא לענינה וחס
חילוח לימח לתענית וע"ס בקצ" .
וחי חירה מתענס בט"ב ל' לממיר
לחענית דר"ב . ומשאר חומה ל"ק
ד"ל דכיון דכזמן שאין טעם ואין
שמד רלו חין מתענין כדליתא
גד"ה ד"ה לא שפיקא ל' לממיר
לשאר חומה חבל מ"ב דלא
חמד משמע קת' כר"ח :

קפד תשעה באב שחל להיות בשבת מותר בתשמיש
אע"פ שהוא דברים של צנעה . לפי שאין נוהג
בו אבילות כלל . (קפד הדר' יצחק מווינא אסר וכן
הסכים הדר' מאיר כדאי בית אלהינו לאבר עליו
עונה אחת בשנה :

קפה (קפה) הלכה ברב ששת דאמר אפי' לכבס לפני
ט"ב ולהניח אסור :

קפז כתב בתשובות כל תלמידי החכמים שבארץ ישראל
נוהגין בט"ב בערב בסעודה המספקת שלא להסב
אלא (קפז) כל אחד יושב לבדו וכל אחד מברך לעצמו
ואין מוכנין בברה"מ' לפי שרומח לו כמו שמתו מוטל
לפניו וכן עושין ת"ח וחתיקים בכל גלותם :

קפח כתב רב שריירא נאמן פירשו נאונים חידר שקיבל
עליו תענית שני וחמישי כל השנה כולה ואירע
ערב ט"ב להיות בשני בשבת כיצד יעשה לסעוד פעמים
אי אפשר לפני נדר אלא סועד פעם אחת מרס מים
השמש (קפח) דקיי"ל פתענין לשעות וחחפול תפלת
תענית וצריך לחחפול מנהח ואח"כ יסעוד ואע"ג דאמר
כל תענית שלא שקעה עליו חמה לאו שמיה תענית
ח"מ כשאור תעניות אבל ערב ט"ב ובערב יוח"כ שאי
אפשר [להשלים] מתענה לשעות ואח"כ סועד ע"ב
לשון הרב ר"ל :

פירוש

לא קאי רק על מה שזכר דל"ג כל הטעם לאכול פח חריבה במלח
וקתנן מים וכוונתו הטעם דכל אדם א"י לסבול יחד מדאי חיה
ל"ש רק חעלם האכילה . חבל במה שיסעוד בלא כנוסיה רק לבדו
דליתו טועם לעיני הנהך רק לכבוד דהס כל אדם מזי לסבול שום
בזה חסידים וכל הטעם :

קפו דקיי"ל מתענין לשעור כ"י . כמ"ז ס' תקצ"ב סק"ד הק'
דהא בקיבל להעמית סחס לריך להשלים וכתב דכוונת
האגושים שפירט חמיתו ביום חחר ע"ס באורך . ויש לענין בירוד
ס' רל"ב כע"ז ס"ק י"ג בקיבל להעמית למחר שסכר שסוח
יוס ס' ונדע חל"כ עטעס דהוא ס' ד' וילד דכיון דלא נחטיין
על יוס ד' ס"ל טעוה בעיקר חכר וז"ל חחרס חף חסוק דל"ד
לאסור שירותיו על אגשים שר"ה מרחוק שחליקין ובקצ"ד רח"ה שסס
אכיו וחזיר דל"ז סיתר דשס מוכח שאין חרס לומר שירותיו גס
אכיו ודוע ע"ס לבל משח"כ בזה שסכרה רגילין להעמית גס
בשאר ימים ואין כטעמת מרגש מפי אחרים ע"ס . והנה כשמימח
דוכסח ז' שלא ס' מקבל להעמית ב' ימים ראונין דהוא חש
סכנה כמבואר דיווג' שאובא בד' רבינו לעיל ס' קפ"א . סוי
כמורגש מפי אחרים שירוב ולא גרס יוס הסוכסח דלחן אחר
שירותיו על אכיו . וס"ל כאלו סוליא יוס ב' דעט"ב מכלל השלמה
חמית [ועי' ביו"ד עס סס"ט] כאלו ידע בשעת קבלתו דחיל
עט"ב ביום ב' . וז"ל חילוק בין כשטעטש דיוס חסמר שקיבל
מתח שמי חסס חסס לנ' [חס ס' ח' דיוע לכל שאין חמיתין בד']
לנין כשהוא חסס עט"ב חלל שידוע לכל שהיז מוילע מכלל
מתח שסוח עט"ב וגס ז' חסיב טעוה בעיקר חכר ועי' כר"ן
בדריס דכ"ה ע"ב ס' דהא דפתחין בכבוד טבת וליך חחרה
מסוס דכאוור עלמו שזס יודע שיכדו שכחות רק שלא ידע
מהאיכור ע"ס . ומשמע דכד"ל כאלו ידע בשעת קבלתו שחיל
עט"ב כשני חסיב טעוה בעיקר חכר וממילא ל"ז להעמית יוס
אחר [ועי' ביו"ד עס דפוס ק"ב כתשובת מנ"י ע"ס שובחא ע"ס]
ז"ע . ובהא דעיו"כ המחכר כד' רבינו . נראה דגס עט"ז שאי
מעט"ב ועי' בש"ע ח"ה ס' תק"ע :

בשבת חו"ל דסמ"י חסר על סכרת המתירין כיון דקיי"ל כהאוסרין
בכל ענין בו' ע"ס . וחזי ענין דהא טעוה מלינו בט"ע דללוך
הסכר מרובה סמכין חתקלין חף דנלא זכ קיי"ל כמחמירין .
ומסוס דליל ענינה דגדול להס"ל עמסס מוחס טעוה משוס דלח
מתעברת כמ"ס חל"ד . לא גרע זכ מהסמ"י וחף אי האוסרין
לא חילקו כ"ס . חן דלחן לל הכרעה וטליון לחלק בזה . וכמו
בהסמ"י דלהאוסרין גס בהסמ"י אסור רק חן מחלקין בזה ול"ד
לחול דלחן לו מחירין . והג"ל להסכ"ה י"ת להחיר בט"ב שחל בשבת
כשוולא לדרך בט"ב . דמנחה דלפקוד אסוח ביולא לדרך עדיף
חליל ענינה דמחמיר כסמוך לוססה כמבואר ביו"ד ס' קפ"ד
ס"י . וכליל ענינה חקין החמיריים על סכנסת יחוקאל שהחיר
סמוך לוססה כמבואר בפ"ח עס ס"ק כ"ב . והא דלא חמד חרס
מנולס לחיר כחיל חף שאין אסורו רק מדרבן ביולא לדרך .
חף לחירס דסמוך לוססה דרדכנ חסיר . ז"ל בזה דלא ילפינן
ד"ס מד"ס כדליתא במס' ידים פ"ג מ"ב [ז"ע ע"ז מד' כהר"ה
סוכרנו דביבור הקודם] . עמ"ס כספרי כוכע יטועה כ"ק ד'
פ"ב כ"ה חומר :

קפח הלכה כר"ס . פי' כתענית דר"ע דלר"ג רק לכבס וללבוש
אסור וככנס וחסית מוכ"ס . והק' בגבורות ארי דל"כ
מזי אסורין לכבס דתנן הא בליקסח חלי וכתב דלר"ג חן אסור
אלא במכבס בשבוע ז' ולגנש חל"כ חבל לגניש כמטוכס קודם
שבוע ז' ח"י לכבס בשבוע ז' ולהניח שרי ע"ס . ולדכריו ס' אפסר
לזון כשק"ה ע"ס ס' תקצ"א עס דגס ללבוש כמטוכס מקודם אסור .
דחיה לא חליוו שישלוג ר"ס על ר"י כמזי דמחיר ר"י ללבוש
המכונס מקודם ובס לא חסיק הש"ס כתיובתא מברייחא ע"ז . ורק
ריו"ח דלחר עס דכלי פשתן חף שאין כסס מנאוס גיטון חבל אסור
ללזנבן וככר כתב הגר"ה ע"ס ס' תקצ"א עס דגס ללבוש כמטוכס דהוא חרין
במכונס מקודם ע"ס . וחי לר"ג שרי כה"כ אפסר דהלכה כוח"י
נגד ריו"ח וכענין ע"כ הרי"ף פ' סוכס כסא דלחן חנאה לקרקעות
דליתא לר"י חמי וריו"ח מנאוס דר"י דהוא כחרא פליג עליהו
ע"ס . והטעם משוס דהוא כחרא סיין גס כפלוגתא דלחורא .

קפח עד לאחר חזות מבי יענו ללגי ערב. כ"כ המרדכי. סוף משכת העניות וכחז ע"ו ור' אבי העזריא כ' דעוב להמתין עד מן המנחה ולמעלה הקדים מפלגים בחגוצים ב' כשעורים עיני ע"ס. והנה דב"י כימן תקי"ט כתב שה לדיו מכן לרי"ט סעודה עד אחר חזות מטר"ש סוף העניות. וכחז מהמרדכי בתחילה מ"ק דעוב לסמתין ממנחה ולמעלה ו' דמשמע מדבריו להמתין עד מנחה קטנה קלמ"ט ע"ס. ומר' רבינו לא משמע כן דהא כ' בשם אבי העזריא עד לאחר חזות מבי יענו ללגי ערב כמ"ס המרדכי סוף העניות וזה דדלי לא משמע על זמן מנחה קטנה דק על זמן מ"ג. ומשמע דמן המנחה ולמעלה שפירא המרדכי מאבי העזריא נקט על מ"ג קאי. ובפרמ"ג כ"י קרי"א ביו"ט כתב דל"ע אי מ"ג או מ"ק קלמ"ט ע"ס. ולמלא דמרתא בוס ט"ב ויו"ט ולמש"ח גם ביו"ט מ"ג קלמ"ט:

קפח פירש רבינו אבי העזריא שלא לשחוט ולהכין סעודת מוצאי מ"ב (קפח) עד לאחר חזות מבי יענו צללי ערב. ובין השמשות של מ"ב אסור הלכך צריך להפסיק מבעוד יום וכן סובר ר"ב אלפ"ט:

קפט רבינו משה בר' יקותיאל היה אוסר לברך על המאור במ"ב שהל להיות במוצאי שבת (קפט) אע"פ שאמרו חכמים צריך לפרוך על הכוס בשעת הדחק שאני :

דיני מאכלות

קצ שנים שהיו אוכלין על שולחן אחד זה בשר וזה בנינה טוב ליהור שא ישתו שניהם בכוס אחד וכך זויו נוהגין רבינו קלונימוס חזקן ורבינו יהודה ז"ל וצריך שיהיה כפה לפני כל אחד ואחד להכירא בעלמא :

קצא בשר וחלב שנמלחו יחד אי איכא בבשר ששים כנגד החלב שרי (קצא) ואי לא אסור ולא שני ביטול את מקובו ואם אותה התחובה שאין בה ששים לבטל החלב נמלחה עם החיכות אחרות אסר רי"א ז"ל כל התחכות :

קצב בשר ששהה שרשה ימים מעת לעת ולא נמלח שוב אינו פולט דמו ע"י מליחה לפי שפסק לחלוותחו אבל פולט ע"י בישוד הלכך אסור לבשלו אבל לצלותו מותר דם האיברים שלא פירש מותר ואפילו לבשלו אחר צלייה אסור (קצב) דצלייה כמליחה. וה"ח אם שרה הבשר במים תוך ג' ימים. דינו כנמלח :

קצג בשר שנמלח בכלי שאינו מנוקב לפרש"י שפי' שהבשר (קצג) בעוד שפולט אינו בולע אי"ב אינו אסור אי"ב שהה בכלי כדי פליטת כל דמו שאו חוזר ובי"ע ושוב אינו פולט עוד מיהו ר"ב אוסר אע"פ שלא שהה שם כדי פליטה וכבר בא מרשה ואסר אע"פ שלא חי' בו אלא מעט ציר וכן חי' נוהג ר"י כר"ת : כשבורחין

ההמתין עד מן המנחה ולמעלה הקדים מפלגים בחגוצים ב' כשעורים עיני ע"ס. והנה דב"י כימן תקי"ט כתב שה לדיו מכן לרי"ט סעודה עד אחר חזות מטר"ש סוף העניות. וכחז מהמרדכי בתחילה מ"ק דעוב לסמתין ממנחה ולמעלה ו' דמשמע מדבריו להמתין עד מנחה קטנה קלמ"ט ע"ס. ומר' רבינו לא משמע כן דהא כ' בשם אבי העזריא עד לאחר חזות מבי יענו ללגי ערב כמ"ס המרדכי סוף העניות וזה דדלי לא משמע על זמן מנחה קטנה דק על זמן מ"ג. ומשמע דמן המנחה ולמעלה שפירא המרדכי מאבי העזריא נקט על מ"ג קאי. ובפרמ"ג כ"י קרי"א ביו"ט כתב דל"ע אי מ"ג או מ"ק קלמ"ט ע"ס. ולמלא דמרתא בוס ט"ב ויו"ט ולמש"ח גם ביו"ט מ"ג קלמ"ט:

קפח פירש רבינו אבי העזריא שלא לשחוט ולהכין סעודת מוצאי מ"ב (קפח) עד לאחר חזות מבי יענו צללי ערב. ובין השמשות של מ"ב אסור הלכך צריך להפסיק מבעוד יום וכן סובר ר"ב אלפ"ט:

קפט רבינו משה בר' יקותיאל היה אוסר לברך על המאור במ"ב שהל להיות במוצאי שבת (קפט) אע"פ שאמרו חכמים צריך לפרוך על הכוס בשעת הדחק שאני :

קצ שנים שהיו אוכלין על שולחן אחד זה בשר וזה בנינה טוב ליהור שא ישתו שניהם בכוס אחד וכך זויו נוהגין רבינו קלונימוס חזקן ורבינו יהודה ז"ל וצריך שיהיה כפה לפני כל אחד ואחד להכירא בעלמא :

קצא בשר וחלב שנמלחו יחד אי איכא בבשר ששים כנגד החלב שרי (קצא) ואי לא אסור ולא שני ביטול את מקובו ואם אותה התחובה שאין בה ששים לבטל החלב נמלחה עם החיכות אחרות אסר רי"א ז"ל כל התחכות :

קצב בשר ששהה שרשה ימים מעת לעת ולא נמלח שוב אינו פולט דמו ע"י מליחה לפי שפסק לחלוותחו אבל פולט ע"י בישוד הלכך אסור לבשלו אבל לצלותו מותר דם האיברים שלא פירש מותר ואפילו לבשלו אחר צלייה אסור (קצב) דצלייה כמליחה. וה"ח אם שרה הבשר במים תוך ג' ימים. דינו כנמלח :

קצג בשר שנמלח בכלי שאינו מנוקב לפרש"י שפי' שהבשר (קצג) בעוד שפולט אינו בולע אי"ב אינו אסור אי"ב שהה בכלי כדי פליטת כל דמו שאו חוזר ובי"ע ושוב אינו פולט עוד מיהו ר"ב אוסר אע"פ שלא שהה שם כדי פליטה וכבר בא מרשה ואסר אע"פ שלא חי' בו אלא מעט ציר וכן חי' נוהג ר"י כר"ת : כשבורחין

קצד דלגלי כמליחה. ביו"ד דמסהרס"ל משמע דנחילה פלוגתא בין פסוקים אי חזיין דמיה יב"ח כשנים. ובתש"ו עמוד: אור סי' מ"ט כתב דלא משמע הכי מהמרדכי ע"ס. ועי' בפנתי סי' ס"ט סמ"ט וכו' :

קצה דלגלי כמליחה. ביו"ד דמסהרס"ל מותר כבישלו אחר שללו וכמ"ס הש"ך דבדועבד סמ"י דנפלט הכל בלגליה והט"ו ש"ס מהמרדכי דלחודר גם דלגלי כמליחה משמע קח' דלון שום עדיפות בלגלי' ממליחה. והג"ה להנה הר"ש פ"ו דחולין סי' כ"ד כ' דף דלגלי לריך נעילה ח"ץ להסתיר כרוחה דמליחה ודי בקליפה ובעטעדי יו"ט שם חמה דלא אחובב כריעה בחולין דל"ו אלא אסא דבשי למימר דמלח כרוחה מנובל' רמזה"ח כ' ג' כמכוול מכלל דרוחה דל"י קלמ"ר אכל דרעוב מלג' מלג' ע"ס. והנה למ"ש בחש"ו מהרש"ם ח"ד סי' מ"ו לעניינו דף דלמרי' מליח כרוחה דל"י מ"מ כ"ף הדמיון מוציח דלחו דבר אחד הוא ע"ס. אפ"ל דחו כפרת הר"ש דפועלת כריות הל"י חוק מפועלת כריות המליחה לכ"ז. וי"ל דמ"ד ח"ד ח"ד הל"י דבשימח דשיון ממש מליח כרוחה דל"י אסור כד"ד אף דביעבר דכיון דמליחה לא פלט להלילה כל דהוה גס הל"י לא יוציא. והבב"ט הר"ש דל"י מליחה י"ט מקום למר דהל"י מוציא כל דהוה אף שלל י"א במתחלה י"ט להאיר בדיעבד :

קצו בעוד שפולט אינו בולע כו'. בל"ה ה' מליחה סי' תע"ב הביאו ומסקין וגם למרו דפרישה שגם בשעת פליטה בולע דס אחר אבל אינו נאכר ע"י אפי' היכא דלא מלי מלי לפי שכבולט כ' שפולטו כ"ו כפליטתו מושכת גם לפ"ו הר"ה להאיר אע"פ שמשכהסא אחר מליחתו בכלי שא"מ כ"ו שפליטתו מושכת רק יסיוס מש"ס ויחוסכו ע"ג כלי מנוקב כדי לצייה ש"ה יחזור ופליטת מה שכלט ע"ס. ומזה ל"ע במ"ש הרמ"א סי' ע' סמ"י ו' דבפלט ל"י קודם שפ"ה צ"עור מליחה יחזור וימלחו וחס מלחו בלא הדחה לומר שפלט ל"י צ"עור בדיעבד וכו'

קצא וזו לא אסור ולא סיני ביטול את מקומו. והנה כפי לטון זה לא משמע רק דנעילת בלג' ל"מ וזו גם בדיה סי' א' ה"ו מדרין נעילה ה"ל למינקט אהיחדא באיכא סי' דלריך גם נעילה. ובכ"ז ביו"ד סי' ק"ה הובא להרמב"ם ב"ס סי' ח"ץ נעילה בל"י דלא תפאר רוחס בתקום שפלט ויאר מבשאר החמיכה ולהרשב"א לריך נעילה דבאחו מקום תפאר רוחס יחזר מבשאר החמיכה ע"ס. ומר' רבינו משמע כהרמב"ם. ולבאורה

קצב וזו לא אסור ולא סיני ביטול את מקומו. והנה כפי לטון זה לא משמע רק דנעילת בלג' ל"מ וזו גם בדיה סי' א' ה"ו מדרין נעילה ה"ל למינקט אהיחדא באיכא סי' דלריך גם נעילה. ובכ"ז ביו"ד סי' ק"ה הובא להרמב"ם ב"ס סי' ח"ץ נעילה בל"י דלא תפאר רוחס בתקום שפלט ויאר מבשאר החמיכה ולהרשב"א לריך נעילה דבאחו מקום תפאר רוחס יחזר מבשאר החמיכה ע"ס. ומר' רבינו משמע כהרמב"ם. ולבאורה